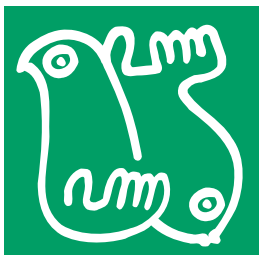

partnerstwo
Fundacja Partnerstwo dla Środowiska

FUNDACJA

PARTNERSTWO
DLA ŚRODOWISKA

Raport roczny
2004

Spis treści

O Fundacji	4
Od Prezesa Rady Fundacji	5
Od Dyrektora Fundacji	6
Nagrody	8
Programy:	
Grupy Partnerskie dla Rozwoju Zrównoważonego	10
Zielone Szlaki - Greenways	12
Ekomuzea	14
Produkt lokalny	15
Szkoły dla Ekorozwoju	16
Czysty Biznes	17
Inwestycje Ekologiczne - Projekt Biomasa	19
Małe Dotacje	20
Darczyńcy Fundacji w roku 2004	21
Sprawozdanie finansowe za rok 2004	25
Opinia Biegłego Rewidenta	35
Lista dotacji 2004	36

O Fundacji

Celem statutowym Fundacji jest „promowanie, wspieranie i pomoc w realizacji działań na rzecz ochrony środowiska podejmowanych przez organizacje non-profit i społeczności lokalne, które przyczyniają się do rozwoju demokracji w Polsce.”

Zarejestrowana w 1996 r. Fundacja Partnerstwo dla Środowiska wspiera rozwój zrównoważony na szczeblu lokalnym w Polsce poprzez:

- Budowanie partnerstwa pomiędzy organizacjami pozarządowymi, firmami, samorządami i administracją rządową,
- Dostarczanie wzorców, doradztwo i dotacje dla praktycznych działań realizowanych na szczeblu lokalnym,
- Łączenie działań lokalnych w bardziej trwałe i efektywne przedsięwzięcia na szczeblu regionalnym, krajowym i międzynarodowym,
- Organizowanie inwestycji proekologicznych.

Kontakt:

Fundacja Partnerstwo dla Środowiska
ul. Bracka 6/6
31-005 Kraków
tel: (+48 12) 422 50 88, 430 24 43, 430 24 65
fax: (+48 12) 429 47 25
Email: biuro@epce.org.pl

Zapraszamy na naszą stronę:

www.epce.org.pl

Rada Fundacji:

Zbigniew Bochniarz (Przewodniczący) (od 15.11.2004),
Marek Haliniak (Wiceprzewodniczący), Przemysław Czajkowski, Elżbieta Moczarska, Jan Ożga, Witold Sartorius, Henryk Wujek, Tomasz Ruzicka (do 15.11.2004),
Henryk Wujec (od 15.11.2004)

Honorowi Członkowie Rady:

Krystyna Wolniakowski, William Moody,
Jacek Michałowski

Zarząd Fundacji:

Rafał Serafin (Prezes Zarządu/Dyrektor), Krzysztof Kwatera,
Andrzej Biderman, Dagmara Pilis

Zespół Fundacji:

Andrzej Biderman (kierownik, Grupy Partnerskie),
Dagmara Pilis (kierownik, Czysty Biznes), Ziemowit Pochitonow (kierownik, Inwestycje Ekologiczne (biomasa)), Teresa Figura (główna księgowa).

Łukasz Barchański, Małgorzata Bartkiewicz, Beata Błachut, Elżbieta Brylska, Jacek Chyla, Barbara Ćwiok, Ewa Figórska, Olga Gałek, Beata Grębska, Marta Jakóbek, Piotr Jakubowski, Anna Jarzębska, Barbara Kazior, Iwona Kłosok - Bazan, Agnieszka Kukuła, Małgorzata Łuszczek, Tomasz Makowski, Dorota Maślanka, Joanna Mieszkowicz, Aleksandra Mitoraj, Andrzej Mitura, Piotr Murdza, Rafał Rajchel, Marek Romaniec, Zuzanna Rudnicka, Marta Serafin, Małgorzata Stanuła, Magdalena Więckiewicz, Anna Woźniak, Dominika Zaręba

Radca Prawny:

Kancelaria Rakoczy, Kraków
www.rakoczy.com.pl

Biuro Księgowe:

Biuro Rachunkowe GDF
www.gdf.krakow.pl

Od Prezesa Rady Fundacji

Każdy z nas marzy o życiu w harmonii ze swym otoczeniem i trwałym dobrobycie dla siebie, swojej rodziny, swoich dzieci i ich dzieci. To ludzkie marzenie o trwałym dostatku i komforcie zostało zinstytucjonalizowane w zapisach konstytucyjnych jako „zrównoważony rozwój” oraz wielu podstawowych dokumentach Unii Europejskiej (UE), takich jak m.in. Strategia Lizbońska (2000) uzupełniona o Strategię Zrównoważonego Rozwoju UE przyjętą w Goeteborgu w 2001 roku. Strategia ta ma uczynić Unię Europejską najbardziej konkurencyjną gospodarką na świecie. Jako członek Unii Europejskiej, Polska ma nie tyle obowiązek realizowania zaleceń Strategii Lizbońskiej, co możliwość kształtowania jej w oparciu o własne doświadczenia i osiągnięcia, zdobyte w reformach ustrojowych.

W 2004 r. Fundacja podjęła wyzwanie mobilizowania społeczności lokalnych do podejmowania inicjatyw, projektów i programów wprowadzających w życie zasady rozwoju zrównoważonego zawartych w Strategii Lizbońskiej. Nowy, trzyletni program Fundacji na lata 2004 - 6, skupia się na inspirowaniu i zachęcaniu firm, organizacji pozarządowych, szkół, samorządów oraz innych agend publicznych, do planowania i podejmowania wspólnych inicjatyw, projektów i programów na rzecz rozwoju zrównoważonego. Organizując wsparcie merytoryczne, organizacyjne i finansowe poprzez poszczególne inicjatywy i projekty Fundacji, próbujemy różnymi sposobami krzewić kulturę partnerstwa, którą można zdefiniować jako chęć i zdolność do współpracy różnych sektorów, polegającej na dzieleniu kosztów i ryzyka, w celu generowania dobra wspólnego.

Program Fundacji oparto na przekonaniu, że realizacja rozwoju zrównoważonego powinna być przede wszystkim postrzegana bardziej powszechnie jako szansa dla rozwoju polskiej gospodarki. Aby tak się stało, niezbędna jest zmiana stosunku zarówno władzy publicznej, przedsiębiorców, jak i organizacji pozarządowych i wszystkich obywateli do miejsca środowiska przyrodniczego i sprawiedliwości społecznej w rozwoju gospodarczym.

Aby wykorzystać nową szansę dla realizacji rozwoju zrównoważonego w Polsce, którą daje nam członkostwo w Unii Europejskiej, potrzeba większej świadomości wśród obywateli co do praktycznych korzyści wynikających z podejmowania wspólnych działań. Jednak to nowe wezwanie do działania następuje w trudnym dla wielu Polaków okresie. Entuzjazm z historycznego powrotu Polski do Europy, który mobilizował i jednoczył Polaków w ostatnich latach, został poważnie zredukowany w wyniku licznych afer politycznych i korupcyjnych, które obecnie dominują media i życie polityczne. Wielki kapitał spo-

łeczny z początku lat dziewięćdziesiątych, dzięki któremu Polska przeprowadziła reformy gospodarcze i polityczne, wyczerpał się bezpowrotnie. Zaufanie do rządzących elit politycznych sięga nizin. Nastąpił poważny upadek autorytetów, norm społecznych, etyki zawodowej oraz zaufania do instytucji demokratycznych.

Ludzie odwracają się nie tylko od polityków, ale i od polityki. Jest to niebezpieczne zjawisko, które prowadzi do rozpowszechnienia apatii społecznej i cynizmu, tworząc warunki dla rozwoju populizmu i powrotu nawet do totalitarnych rozwiązań, oferujących pozornie proste lekarstwo na wszelkie problemy społeczne i gospodarcze. Niestety, zwolennicy populistycznych haseł nie mówią o kosztach swoich propozycji i nie wskazują, kto ma je ponieść.

Największe zagrożenie dla realizacji zrównoważonego rozwoju w Polsce tkwi więc przede wszystkim w braku odpowiedniego zaangażowania obywateli i w ich poczuciu bezradności. Przeciwdziałanie bierności społeczeństwa wymaga poważnego zainwestowania w budowanie nowego kapitału społecznego – czyli w odbudowę zaufania i odpowiedzialności Polaków za przyszłość swojego kraju i wiarę w swoje własne możliwości.

Program Fundacji odpowiada na te potrzeby. Grupy Partnerskie to lokalnie działające koalicje liderów z firm, samorządów oraz organizacji pozarządowych, skupione na wspólnym programowaniu i realizowaniu ważnych inicjatyw i projektów na rzecz rozwoju określonej miejscowości bądź obszaru.

Wspierając małe i średnie firmy w obniżaniu kosztów operacyjnych i zwiększaniu swojej konkurencyjności poprzez program Czysty Biznes, Fundacja uwrażliwia przedsiębiorców nie tylko na wymierne korzyści płynące z zastosowania ekologicznych rozwiązań, ale również na możliwości i korzyści związane z podejmowaniem wspólnych działań z innymi firmami, z organizacjami pozarządowymi i z agendami publicznymi. Program Zielone Szlaki – Greenways również łączy inicjatywy społeczne, działania firm turystycznych i samorządów we wspólne przedsięwzięcia, takie jak Szlak Bursztynowy, Zielony Rower, czy też Szlak Kraków - Morawy - Wiedeń, które wykorzystują wartości przyrodnicze i kulturowe dla rozwoju przyjaznej środowisku turystyki. Inicjatywy te pokazują w praktyce znaczenie rozwoju zrównoważonego. Pokazują, że rozwój zrównoważony nie jest utopijną koncepcją dla elit, ale szansą dla wszystkich, którzy są gotowi wziąć w swoje ręce odpowiedzialność za przyszłość własną, swoich rodzin oraz dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego swojej małej ojczyzny. Program Fundacji przyjęty na lata 2004 - 6 jest ambitny, ale mobilizujący nie tylko dla zespołu Fundacji, ale dla wszystkich współpracujących z nią organizacji pozarządowych, samorządów, agend rządowych i przedsiębiorców.

Liczę, że grono sprzymierzeńców Fundacji w budowaniu nowego kapitału społecznego i zachowaniu naszego wspaniałego środowiska przyrodniczego dla przyszłych pokoleń w Polsce będzie rosło w najbliższych latach.

Zbigniew Bochniarz
Przewodniczący Rady Fundacji

Od Dyrektora Fundacji

Program Fundacji na lata 2004 - 6 zakłada, że działania na rzecz ochrony środowiska wzmocnią społeczeństwo obywatelskie w Polsce, aby w ten sposób Fundacja mogła przyczynić się do ukierunkowania reform gospodarczych na tory rozwoju zrównoważonego zarówno w Polsce, jak i w poszerzonej Unii Europejskiej.

W 2004 r. Fundacja zainicjowała działania programowe mające na celu dostarczanie systematycznego i ciągłego wsparcia merytorycznego i finansowego inicjatywom obywatelskim na rzecz ochrony środowiska. Wsparcie Fundacji ukierunkowano na inspirowanie i realizowanie współpracy pomiędzy przedsiębiorcami, szkołami, organizacjami społecznymi, samorządami, uczelniami oraz agendami rządowymi, aby pokazać, że można więcej osiągnąć dla dobra publicznego działając wspólnie, niż działając osobno.

Chcąc wykreować w Polsce „kulturę partnerstwa”, Fundacja podjęła działania programowe z partnerami lokalnymi zmierzające do:

- umocnienia Fundacji jako lidera w Polsce w zakresie budowania partnerstwa trójsektorowego na rzecz rozwoju zrównoważonego,
- rozszerzanie misji i zasad działania Fundacji poprzez utworzenie sieci współpracy z organizacjami, o co najmniej powiatowym zasięgu działania,
- koordynowania na szczeblu krajowym kilku wybranych programów tematycznych, wspierających działania lokalne,
- rozwijania współpracy z krajowymi i zagranicznymi organizacjami o podobnej filozofii działania.

Podstawowy kierunek realizacji programu Fundacji wiązał się z budowaniem krajowej sieci Grup Partnerskich dla Rozwoju Zrównoważonego – lokalnie działających koalicji firm, samorządów oraz organizacji pozarządowych – animujących i wspierających wspólne praktyczne inicjatywy i projekty przynoszące konkretne korzyści przekładające się na rozwój lokalny. Do końca 2004 r. Fundacja pomogła wykreować krajową sieć Grup Partnerskich liczącą 17 działających Grup, inspirując lokalnie działające organizacje pozarządowe do powołania kolejnych Grup Partnerskich.

Doświadczenie Fundacji w kreowaniu Grup jako inicjatyw łączących różne sektory życia publicznego (gospo-

darczy, publiczny i społeczny) wykazuje, że wspólne działania należy kreować wokół małych, ale bardzo konkretnych działań, których powodzenie wymaga zaangażowania przedstawicieli wszystkich sektorów. Dlatego też w 2004 r. Fundacja podjęła równocześnie działania na rzecz rozwoju swojej oferty merytorycznej w zakresie sześciu programów, które są przedstawione bardziej szczegółowo w niniejszym raporcie:

- Zielone Szlaki – Greenways
- Ekomuzea
- Produkt Lokalny
- Szkoły dla Ekorozwoju
- Czysty Biznes
- Inwestycje Ekologiczne

Z punktu widzenia finansowego, w 2004 r. Fundacja zwiększyła roczny budżet do 5 817 523 PLN (2003: 5 452 482 PLN), utrzymując i rozwijając przy tym swoją działalność statutową.

Aby zapewnić odpowiedni poziom i charakter finansowania, Fundacja wypracowała nową formułę organizacyjną i finansową. Polega ona na pozyskiwaniu wspólnie z partnerami środków finansowych na realizację poszczególnych elementów programu w wymiarze tematycznym (np. z programu Phare na Zielone Parki Przedsiębiorczości czy też z Narodowego Banku Polskiego na Produkt Lokalny) bądź geograficznym (np. z Ministerstwa Gospodarki i Pracy oraz programu wspólnotowego Equal na rozwój Zielonych Szlaków - Greenways w Małopolsce i w woj. świętokrzyskim). Tym sposobem Fundacja przyjęła rolę partnera dla organizacji pozarządowych i społeczności lokalnych w kształtowaniu realizacji projektów i zdobywaniu na nie środków.

W 2004 r. strategia fundraisingowa Fundacji zaowocowała pozyskaniem dwóch znaczących i prestiżowych dotacji z Unii Europejskiej: pierwszej i jedynej w Polsce dotacji w ramach programu LIFE - Environment na rozwój programu Czysty Biznes (500 000 euro na lata 2004 - 6) oraz dotacje z programu Equal (2 300 000 euro na lata 2004 - 7). Tym sposobem Fundacja mogła zaplanować swoją działalność programową w oparciu o pięć dużych, strategicznych źródeł finansowania, mianowicie:

- Grupy Partnerskie – Fundacja im. Stefana Batorego/ Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe (dotacja 1.700.000 PLN na lata 2003 - 6)
- Zielone Szlaki – Greenways – Program UE Equal (dotacja 11 300 000 PLN na lata 2004 - 7)
- Czysty Biznes – Program UE Life - Environment i BP (dotacja 500 000 euro na lata 2004 - 6)
- Inwestycje Ekologiczne (Biomasa) – Globalny Fundusz Środowiskowy (dotacja 950 000 USD na lata 2003 - 5).
- Małe dotacje – Fundacja C. S. Mott (dotacja 151 200 USD na lata 2004 - 6) i Fundacja DOEN (dotacja 59 100 euro na lata 2004 - 5).

Merytorycznie, w 2004 r. Fundacja zajmowała się coraz wyraźniej kreowaniem sprzyjających uwarunkowań dla działań lokalnych na szczeblu wojewódzkim, krajowym i międzynarodowym, zostawiając lokalnym partnerom realizację poszczególnych inicjatyw na szczeblu lokalnym.

Fundacja prowadzi program małych dotacji, w celu wspierania praktycznych działań na rzecz rozwoju zrównoważonego, realizowanych przez lokalnie działające organizacje pozarządowe i społeczności lokalne. Od momentu powstania w 1996 r. Fundacja udzieliła ponad 1 200 dotacji o łącznej kwocie 19 800 000 PLN. Aby zwiększyć oddziaływanie wsparcia finansowego udzielanego przez Fundację, beneficjenci mogli korzystać ze wsparcia merytorycznego, udzielanego w ramach programów tematycznych realizowanych przez Fundację.

W 2004 r. Fundacja przyznała 87 dotacji o łącznej wartości 730 575 PLN. Dotacje Fundacji przyczyniły się bezpośrednio do pozyskania przez beneficjentów dodatkowej kwoty 1 177 205 PLN na realizację konkretnych inicjatyw i projektów. Aby utrwalić funkcję grantodawczą Fundacji w przyszłych latach, powołano wyodrębniony prawnie i organizacyjnie Fundusz Partnerstwa, któremu powierzono gromadzenie środków przeznaczonych na dotacje i realizowanie konkursów małych dotacji w przyszłych latach.

Na szczeblu krajowym, Fundacja zaangażowała się w działania na rzecz tworzenia sprzyjających warunków dla rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Polsce poprzez:

- **Forum Darczyńców** – Fundacja jest jednym z inicjatorów i założycieli Forum Darczyńców, które zarejestrowano w październiku 2004 roku. Celem Forum jest promowanie filantropii i działalności grantodawczej w Polsce poprzez wypracowanie sprawnego systemu opartego na przejrzystości, naśladowaniu dobrych wzorców i wsparciu społecznym. Członkami Forum są: Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce, Fundacja na rzecz Nauki Polskiej, Fundacja Leopolda Kronenberga, Stowarzyszenie Nidzicki Fundusz Lokalny, Fundacja Partnerstwo dla Środowiska, Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży, Fundacja Wspomagania Wsi, Fundusz Lokalny Masywu Śnieżnika, Fundacja Stefana Batorego.
- **Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich (FAOW)** – Fundacja jest jednym z członków - założycieli FAOW – platformy służącej nawiązaniu współpracy i porozumienia organizacji, których celem jest wspieranie rozwoju obszarów wiejskich. Organizacje zrzeszone w FAOW skupiają się głównie na przygotowaniu mieszkańców wsi do pełnej integracji z Europą poprzez zachęcanie i pobudzanie do działania, wzmocnienie zaangażowania w transformację wsi, jak i promowanie idei rozwoju zrównoważonego na obszarach wiejskich. Forum powstało z inicjatywy organizacji pozarządowych o zasięgu ogólnokrajowym i lokalnym. Do końca 2004 roku, do Forum przystąpiło 58 organizacji z całej Polski.
- **Współpraca z Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych Lewiatan (PKPP)** – Aby rozwijać Czysty Biznes na szczeblu krajowym w środowisku

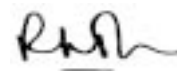
przedsiębiorców, Fundacja nawiązała współpracę z PKPP w zakresie promowania Nagród Czystego Biznesu oraz ustanowienia ich jako konkursu o ogólnopolskim znaczeniu, doceniającego osiągnięcia małych i średnich firm w zakresie ochrony środowiska. Współpracując z Konfederacją oraz firmą BP jako współtwórcą programu Czysty Biznes, Fundacja podjęła się roli prowadzenia krajowego sekretariatu dla Europejskiej Nagrody „Biznes dla Środowiska”, które będą realizowane w latach 2005 - 6.

Na szczeblu międzynarodowym Fundacja kontynuowała współpracę z partnerami z zagranicy. We wrześniu 2004 r. Fundacja została członkiem międzynarodowego **Stowarzyszenia Partnerstwo na rzecz Rozwoju Zrównoważonego** (Environmental Partnership for Sustainable Development Association), którą zarejestrowały w Republice Czeskiej współpracujące ze sobą krajowe fundacje: z Polski, Bułgarii, Czech, Węgier, Rumunii i Słowacji. Nowe Stowarzyszenie podjęło się koordynowania realizacji Środkowoeuropejskiego Programu Greenways (Central European Greenways), działając jako członek Europejskiego **Stowarzyszenia Zielonych Szlaków - Greenways** (European Greenways Association – EGWA).

Fundacja kontynuowała współpracę z brytyjską organizacją ekologiczną **Groundwork UK**, w szczególności w zakresie programów: Czysty Biznes i Szkoły dla Ekorozwoju, i nawiązała również współpracę z francuską siecią ośrodków edukacji ekologicznej – Union Nationale des Centres Permanents d'Initiative pour L'Environnement (UNCPIE).

Osiągnięcia Fundacji w 2004 r. były możliwe dzięki strategicznym partnerom Fundacji, którzy nie tylko udzielali jej wieloletniego wsparcia finansowego, ale również identyfikowali się z jej misją „wspierania inicjatyw obywatelskich na rzecz rozwoju zrównoważonego na szczeblu lokalnym w Polsce.” Spośród sektora fundacji filantropijnych, takimi partnerami okazały się Fundacja im. Stefana Batorego, Fundacja C. S. Mott i Fundacja Sendzimira. Z sektora biznesu, wiodącym partnerem była firma BP, która swoim zaangażowaniem w sprawy Fundacji, zainspirowała inne firmy do nawiązania z nami współpracy. Dzięki wsparciu finansowemu krajowych i zagranicznych fundacji filantropijnych i firm, takich jak BP, Fundacja pokazała, jak można pozyskiwać środki z programów publicznych oraz Unii Europejskiej, aby one przyczyniły się do wyzwania inicjatyw obywatelskiej na szczeblu lokalnym.

Mając na uwadze dotychczasowe sukcesy Fundacji, liczę że partnerów strategicznych Fundacji będzie coraz więcej w najbliższych latach. Umożliwi to Fundacji skuteczne wykorzystanie nowych szans dla rozwoju lokalnego, które pojawiają się wraz z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej.

Rafał Serafin

Dyrektor

Nagrody

Fundacja, aby docenić osiągnięcia organizacji pozarządowych, firm, szkół oraz innych beneficjentów, co roku organizuje konkursy nagród. W ten sposób inspirowała innych do działania na rzecz rozwoju zrównoważonego. Nagrodzone organizacje pozarządowe czy firmy stanowią żywe przykłady efektów działania Fundacji pokazując, jak inicjatywy obywatelskie przyczyniają się do kreowania lepszego świata, w którym ochrona środowiska się opłaca.

Central European Heritage Award

Stowarzyszenie Environmental Partnership for Sustainable Development, którego członkiem jest Fundacja Partnerstwo dla Środowiska, organizuje od 2000 r. konkurs na najlepszy projekt z zakresu angażowania społeczności lokalnych do działania na rzecz ochrony dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego. Co roku Fundacja przyznaje nagrodę najlepszej inicjatywie w Polsce, która potem ubiega się o Środkowoeuropejską Nagrodę (Central European Heritage Award). Zwycięzca jest wybierany spośród finalistów z pięciu krajów Europy Środkowej.

W 2004 r. laureatem polskiej, jak i Środkowoeuropejskiej Nagrody była Fundacja Ekologiczna „Zielona Akcja” z Legnicy, wyróżniona za projekt pt. „Rowerowy szlak Odry”

Rowerowy Szlak Odry to wiodący projekt Partnerstwa Doliny Środkowej Odry, będący fundamentem dla lokalnych inicjatyw w zakresie ochrony i promocji dziedzictwa przyrodniczo - kulturowego Doliny Odry. „Szlak Odry” to licząca ponad 500 km sieć tras rowerowych wraz z systemem lokalnych szlaków pieszych i edukacyjnych, utworzonych w najbardziej urokliwych zakątkach korytarza Odry. Główna oś szlaku (256 km) biegnie z Wrocławia do Głogowa, po obu stronach rzeki. Największymi atrakcjami szlaku są liczne starorzecza, rozległe lasy łąkowe, ciekawe zabytki i spokojne krajobrazy.

Szlak Odry stał się zaczynem wielu ciekawych inicjatyw lokalnych realizowanych przez mieszkańców regionu, związanych z ekoturystyką, edukacją ekologiczną, społecznymi ostojami przyrody i lokalnymi produktami (takimi jak przetwory warzywne: ogórki konserwowe i patisony, czy wyroby piekarnicze i smalec przyrządzany na różne sposoby). Szlak Odry ma także ważny wymiar modelowy i międzynarodowy. Jest pierwszym szlakiem w Polsce przebiegającym korytarzem ekologicznym doliny rzecznej.

Czysty Biznes

Fundacja Partnerstwo dla Środowiska od 6 lat organizuje Konkurs o Nagrody Programu Czysty Biznes, skierowany do firm członkowskich Programu. Jego celem jest promowanie przedsiębiorstw, które dzięki działaniom proekologicznym, poprawiły swoją konkurencyjność na rynku krajowym lub międzynarodowym.

W roku 2004 Dyrektoriat Generalny Komisji Europejskiej ds. Środowiska, mając na uwadze osiągnięcia i wieloletnie

doświadczenie programu Czysty Biznes, powierzył Fundacji rolę krajowego sekretariatu Europejskich Nagród Biznes dla Środowiska (European Business Awards for the Environment) w Polsce. Nagrody te ustanowione zostały w 1987 roku, aby pobudzać innowacje technologiczne mające pozytywny wpływ na rozwój społeczeństwa. Ich celem jest zwrócenie uwagi na politykę, działania, procesy oraz produkty ze wszystkich sektorów biznesu w Unii Europejskiej, które pomagają osiągnąć: „rozwój gospodarczy i społeczny bez szkody dla środowiska i zasobów naturalnych, od jakości których zależy dalszy rozwój i działalność człowieka”.

O Krajowe Nagrody Biznes dla Środowiska mogą ubiegać się wyłącznie laureaci Ogólnopolskich Nagród Czystego Biznesu i innych polskich konkursów ekologicznych dla firm z danego roku kalendarzowego.

Zwycięzcy Ogólnopolskich Nagród Czysty Biznes 2004 i 2005 będą nominowani do Krajowych Nagród Biznes dla Środowiska – krajowej eliminacji do Europejskich Nagród Biznes dla Środowiska.

W Konkursie o Nagrodę Fundacji Partnerstwo dla Środowiska i BP Polska za projekty społeczne firm Czystego Biznesu 2004 nagradzane są projekty realizowane przez firmy członkowskie Programu Czysty Biznes, we współpracy z organizacją pozarządową, szkołą lub instytucją, działającą na rzecz rozwoju zrównoważonego na szczeblu lokalnym. Firmy Czystego Biznesu rekomendują do Konkursu projekt oraz instytucję, która składa wniosek o Nagrodę.

Laureatem Konkursu o Nagrodę Fundacji Partnerstwo dla Środowiska i BP Polska za projekty społeczne w 2004 r. ogłoszono: Centrum Edukacji Środowiskowej w Knurowie za projekt pt.: „Podnoszenie świadomości społecznej. Segregacja odpadów komunalnych u źródła”.

Laureaci Konkursu o Nagrody Programu Czysty Biznes 2004

Kategoria I:

**ZARZĄDZANIE ENERGIĄ,
WODĄ ORAZ ODPADAMI**

Tytuł projektu:

Wykorzystanie odpadowej, różnokolorowej stłuczki szklanej do produkcji wyrobów użytkowych i artystycznych metodą spiekania w piecach elektrycznych

Nazwa firmy:

Huta Szkła i Kryształów „EWA”

Klub Czystego Biznesu w Tarnowie

Kategoria II:

DBAŁOŚĆ O ŚRODOWISKO NATURALNE ORAZ DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

Tytuł projektu:

Mini - muzeum młynarstwa powiatu człuchowskiego - jedna z perełek Naszyjnika Północy

Nazwa firmy:

Skup Zbóż Produkcja Mąk E. Suchowiecki

Klub Czystego Biznesu w Debrznie

Kategoria III:

TRANSFER TECHNOLOGII I INNOWACJE W DZIEDZINIE OCHRONY ŚRODOWISKA

Tytuł projektu:

Nowoczesna oczyszczarka w Kuźni „Glinik” jako priorytetowe zadanie z zakresu poprawy stanu środowiska naturalnego

Nazwa firmy:

Kuźnia „Glinik” Sp. z o.o.

Klub Czystego Biznesu w Gorlicach

Kategoria IV:

PROJEKT „WIZERUNEK”

Tytuł projektu:

„Wizerunek” w firmie Dronabed

Nazwa firmy:

„Dronabed” s.c.

Klub Czystego Biznesu w Mielcu

Kategoria V:

ZIELONE PARKI PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Tytuł projektu:

Zielony Park Przedsiębiorczości „Kostuchna”

Nazwa firmy:

„Rondo 2” Krystyna Scholz, P.P.H.U. Trans – Service Sp. z o.o., Novet Bis s.c.

Klub Czystego Biznesu w Katowicach

Kategoria VI:

ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKIEM

Tytuł projektu:

Wdrożenie i funkcjonowanie Systemu Zarządzania Środowiskowego w ABM Solid S.A.

Nazwa firmy:

ABM SOLID S.A.

Klub Czystego Biznesu w Tarnowie

Kategoria VII:

ZIELONE BIURO

Tytuł projektu:

Wizerunek” w firmie KSERKOM

Nazwa firmy:

F.H.U. „Kserkom”

Klub Czystego Biznesu w Tarnowie

Kategoria VIII:

CZYSTA TURYSTYKA

Tytuł projektu:

Promocja lokalnego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego oraz działania edukacyjne „Chaty nad Czarnym”

Nazwa firmy:

„Chata nad Czarnym”

Klub Czystego Biznesu w Mielcu

Grupy Partnerskie dla Rozwoju Zrównoważonego

Grupa Partnerska na Rzecz Rozwoju Zrównoważonego jest dobrowolnym, otwartym porozumieniem co najmniej 5, zachowujących autonomię, partnerów, reprezentujących 3 sektory (publiczny, gospodarczy, społeczny), którzy wspólnie realizują praktyczne, długofalowe działania na rzecz rozwoju określonego regionu.

Realizując projekt pt. „Grupy Partnerskie jako mechanizm finansowania inicjatyw obywatelskich na rzecz rozwoju zrównoważonego”, finansowany przez Fundację im. Stefana Batorego i Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe, Fundacja inspirowała powstawanie nowych Grup Partnerskich oraz wspierała merytorycznie i finansowo te już funkcjonujące.

W styczniu 2004 r. działało w Polsce 12 Grup Partnerskich. Ich przedstawiciele podjęli decyzję o powołaniu Krajowej Sieci Grup Partnerskich, w celu podejmowania wspólnych działań i wymiany doświadczeń. W ciągu roku 2004 utworzono 5 kolejnych Grup Partnerskich, powiększając ilość funkcjonujących Grup do 17. W 2004 w ruch Grup Partnerskich włączyło się 154 organizacje pozarządowych, 261 instytucji publicznych (w tym samorządy, parki narodowe i krajobrazowe, ośrodki kultury, muzea, szkoły, urzędy pracy i inne) oraz 79 firm.

W styczniu 2004 r. w Krakowie odbył się I Krajowy Zjazd Grup Partnerskich. Wzięło w nim udział ponad 120 uczestników, w tym 62 przedstawiciele Grup Partnerskich oraz zaproszone osoby z instytucji krajowych i zagranicznych (m.in. z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwa Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa Środowiska, Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN, Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej). Uczestnicy Zjazdu za priorytet uznali potrzebę wypracowania systemu akredytacji Grup Partnerskich opartego na wspólnych standardach organizacji i działania oraz opracowanie strategii działania Sieci.

W 2004 r. Grupy Partnerskie zainicjowały pierwsze wspólne projekty:

- 1) **„Gospodarka Społeczna na Bursztynowym Szlaku”** – projekt realizowany w ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL przez Fundację we współpracy z Partnerstwem dla Ziemi Wadowickiej, Partnerstwem dla Ziemi Gorlickiej, Partnerstwem „Łączy nas Babia Góra” oraz Grupami Partnerskimi „Krzemienny Krąg” i „Zielone Bieszczady”;
- 2) **„Szkoły dla Ekorozwoju na Dolnym Śląsku – Zadbajmy o wspólną przestrzeń”** – projekt realizowany ze środków Toyota European Social Fund przez Fundację we współpracy z Partnerstwem Doliny Środkowej Odry, Partnerstwem dla Ziemi Kamiennogórskiej, Fundacją „Razem” z Wałbrzycha oraz Urzędem Miasta w Wałbrzychu. Do projektu dołączyły nowo powstałe Grupy Partnerskie: Partnerstwo Wzgórz Dalkowskich, Partnerstwo

Gór i Pogórza Kaczawskiego i Partnerstwo Przemkowskiego Parku Krajobrazowego.

Dla rozwijania współpracy w określonych obszarach tematycznych, Grupy Partnerskie powołały zespoły programowe, odpowiedzialne za kontrolę jakości i koordynację programów regionalnych:

- Krajowy Zespół ds. Produktu Lokalnego (Kraków, 15 stycznia 2004)
- Krajowe Forum Partnerów Zielonych Szlaków - Greenways i Ekomuzeów (Lanckorona, 20 marca 2004)
- Partnerstwo „Gospodarka Społeczna na Bursztynowym Szlaku” (Kraków, 5 grudnia 2005)

Fundacja realizowała program systematycznego wsparcia dla Grup Partnerskich poprzez uruchomienie cyklu szkoleń dostosowanych do ich potrzeb. Zrealizowano 5 szkoleń dla 135 uczestników, obejmujących następujące zagadnienia: fundusze europejskie (Krzydlina, 26 - 28.06.2004), kreowanie wizerunku - public relations (Wysowa, 2 - 5.09.2004), techniki zawierania umów i negocjacje (Lanckorona, 17 - 19.09.2004), pilotażowy program Leader+ (Kraków, 25 - 26.10.2004), ewaluacja projektów i programów (Zielonka, 28 - 29.11.2004).

Wsparcie finansowe ze strony Komisji Europejskiej dla projektu pt. „Podstawowe umiejętności w budowaniu partnerstwa dla rozwoju zrównoważonego na szczeblu lokalnym w Polsce” umożliwiło dostęp do wiedzy i doświadczeń współpracującej z Fundacją brytyjskiej organizacji Groundwork. Podjęcie wspólnych działań z Groundwork pozwoliło Fundacji stosować wzorce brytyjskie w zakresie wspierania inicjatyw partnerskich na rzecz ochrony środowiska do potrzeb i uwarunkowań lokalnie działających organizacji pozarządowych w ramach Grup Partnerskich. Możliwość wykorzystania doświadczeń Groundwork wzbogaciło i ukierunkowało pomoc Fundacji dla poszczególnych Grup Partnerskich w zakresie udzielanego doradztwa, organizacji wizyt studyjnych, staży i szkoleń.

W 2004 roku Fundacji udało się również nawiązać kontakt z Francuską Siecią Stałych Centrów Inicjatyw dla Środowiska (UNCPIE – Union Nationale des Centres Permanents d’Initiative pour l’Environnement) w celu wykorzystania francuskich wzorców dla wzmocnienia Grup Partnerskich oraz organizowania krajowej sieci.

Pomocy merytorycznej towarzyszyło wsparcie finansowe udzielane przez Fundację poszczególnym Grupom Partnerskim w postaci dotacji instytucjonalnych, jak również do-

Grupy Partnerskie dla Rozwoju Zrównoważonego

finansowania dla inicjatyw lokalnych realizowanych przez partnerów. W sumie w roku 2004 Fundacja zasilila (finansowo) funkcjonowanie instytucjonalne 10 Grup Partnerskich kwotą 178 537 PLN i udzieliła 60 dotacji na wdrożenie praktycznych inicjatyw związanych z ochroną środowiska na łączną kwotę 400 099 PLN.

Konsolidacja i profesjonalizacja działania Grup Partnerskich przyniosły konkretne efekty w postaci podniesienia ich zdolności do pozyskiwania środków na realizację lokalnych i regionalnych przedsięwzięć. W sumie 17 Grup Partnerskich zrzeszonych w krajowej sieci pozyskało bezpośrednio na ten cel fundusze w wysokości 2 706 173 PLN.

W celu usprawnienia organizacji pracy i podniesienia skuteczności w pozyskiwaniu środków na projekty ponadlokalne, 4 z funkcjonujących Grup powołały nowe instytucje: 3 fundacje i 1 fundusz dotacyjny. Powstały: Bieszczadzka Fundacja Partnerstwo dla Środowiska, Fundacja „Naszynnik Północy”, Fundacja Partnerstwo dla Ziemi Bocheńskiej oraz Fundusz Partnerstwa Doliny Środkowej Odry. Doświadczenia Fundacji w budowaniu lokalnego partnerstwa znalazły odzwierciedlenie w poradniku: „Grupy Partnerskie. Od idei do współdziałania”, który został opracowany w polskiej i angielskiej wersji językowej. Program Grup Partnerskich prezentowano również podczas licznych konferencji i seminariów m.in. podczas I Forum Dobrych Praktyk, Global Compact pt. „Budowanie partnerstwa – w jaki sposób biznes może efektywnie wspierać rozwój społeczny?”, organizowanego przez UNDP (Płock, 9.12.2004).

Współpracując z siecią Grup Partnerskich, Fundacja aktywnie włączyła się w prace Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich, w szczególności w zakresie przygotowania środowisk wiejskich do wdrażania pilotażowego programu LEADER+ oraz propagowania podejścia partnerskiego do rozwiązywania problemów rozwojowych polskiej wsi. Model Grup Partnerskich stał się polskim wzorem dla budowanych w programie LEADER trójsektorowych Lokalnych Grup Działania. Za sukces należy też uznać fakt, że doświadczenia i dorobek Grup Partnerskich został wykorzystany przy wypracowywaniu cyklu szkoleniowego dla przyszłych liderów wiejskich, a koordynatorzy Grup Partnerskich, jako aktywni uczestnicy tych szkoleń, wnieśli wiedzę, umiejętności i praktyczne przykłady partnerskiej współpracy.

Fundator strategiczny:

Fundacja im. Stefana Batorego i Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe

Inni Fundatorzy:

EU PHARE 2003 “Environment and Enlargement Programme”

Fundacja Sendzimira

Partnerzy

Groundwork UK

Union Nationale des Centres Permanents d’Initiative pour l’Environnement – (UNCPIE)

Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich (FAOW)

Program Agrolinia, Fundusz Współpracy

Przemysław Ołdakowski, Grupa Partnerska „Zielone Bieszczady”

“Jestem głęboko przekonany o tym, że podstawą rozwoju regionu są nie tyle pieniądze, ile umiejący ze sobą współpracować ludzie”

Więcej...

www.gp.epce.org.pl

www.partnerstwa.eko.org.pl

Zielone Szlaki - Greenways

Zielone Szlaki – Greenways to ekoturystyczne trasy dziedzictwa przyrodniczo - kulturowego, tworzone wzdłuż rzek, historycznych szlaków handlowych, naturalnych korytarzy przyrodniczych. Są to szlaki rowerowe, piesze, konne, wodne i innego typu trasy, służące niezmotywowanym formom transportu i podróżowania. Greenways wspierają rozwój turystyki przyjaznej dla środowiska i rekreacji, promują zdrowy styl życia, ożywiają gospodarkę i aktywizują społeczności lokalne oraz chronią dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe.

Bazując na doświadczeniach wypracowanych w latach poprzednich (2001 - 3), Fundacja wspierała lokalnie działające organizacje pozarządowe i samorządy deklarujące swój udział w programie Zielone Szlaki - Greenways (w 2004: 63 organizacje pozarządowe i 115 gmin). Wsparcie Fundacji opierało się na dostarczaniu pomocy merytorycznej w organizowaniu fragmentów poszczególnych szlaków (Szlak Bursztynowy, Szlak Kraków - Morawy - Wiedeń, Zielony Rower w Bieszczadach i Szlak Dolnej Odry) oraz w zdobywaniu środków i partnerów dla rozwoju ruchu Greenways w Polsce, jako części środkowoeuropejskiej inicjatywy Central European Greenways.

Program Zielone Szlaki – Greenways jest realizowany w Polsce poprzez Grupy Partnerskie dla Rozwoju Zrównoważonego. W wielu przypadkach inicjatywy Greenways przyczyniły się do wzmocnienia i ukierunkowania działań poszczególnych Grup (np. Grupa Partnerska „Zielone Bieszczady”, Grupa Partnerska „Partnerstwo Doliny Środkowej Odry”, Grupa Partnerska „Forum dla Nowej Huty”).

W 2004 roku w Polsce trwały prace nad rozwojem 7 zielonych szlaków o długości blisko 3 000 km, o przebiegu krajowym i międzynarodowym. Wśród nich znajdują się 3 szlaki transgraniczne: Szlak Bursztynowy (Polska, Słowacja i Węgry), Zielony Rower - Greenway (Karpaty Wschodnie w Bieszczadach i transgranicznym Rezerwacie Biosfery „Karpaty Wschodnie” w Polsce, na Słowacji i Ukrainie), Zielony Szlak Greenways Kraków - Morawy - Wiedeń (Polska, Czechy, Austria).

Istotnym aspektem dla rozwoju Programu Greenways było oznakowanie 240 km Szlaku Bursztynowego w Małopolsce dzięki dotacji z Ministerstwa Gospodarki i Pracy w wysokości 152.520 PLN. Do realizacji przedsięwzięcia Fundacja pozyskała Krakowski Oddział PTTK, Koło Naukowe Studentów przy Wydziale Form Przemysłowych ASP w Krakowie oraz 11 gmin, które łącznie zainwestowały dodatkowe 39 939,45 PLN.

Współpracując z Polską Organizacją Turystyczną (POT), Fundacja promowała Zielone Szlaki – Greenways w Polsce i za granicą. Po raz kolejny we wrześniu, Fundacja zorganizowała trzydniowy wyjazd studialny wzdłuż Szlaku Bursztynowego dla 8 dziennikarzy z lokalnych i ogólnokrajowych mediów.

Wsparcie finansowe ze strony Ambasady USA w Polsce na realizację projektu pt. „Budowanie społeczeństwa obywatelskiego na Szlaku Bursztynowym” (dotacja w wysokości 43 887 PLN) umożliwiło Fundacji zorganizowanie serii szkoleń i warsztatów nt. gospodarki społecznej, w których wzięli udział przedstawiciele małych i lokalnie działających organizacji. Organizacje te włączyły się również do angażowania w rozwój Szlaku Bursztynowego ludzi mieszkających wzdłuż jego przebiegu. Realizacja tej inicjatywy przyczyniła się bezpośrednio do przygotowania projektu pt. „Gospodarka społeczna na Szlaku Bursztynowym”, który otrzymał dofinansowanie w wysokości 11 300 000 PLN na lata 2005 - 7 z Programu Unii Europejskiej EQUAL. Projekt jest realizowany od grudnia 2004 wspólnie z Babiogórskim Stowarzyszeniem „Zielona Linia”, Stowarzyszeniem Ekologiczno - Kulturalnym „Na Bursztynowym Szlaku”, Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Gminy Bałtów „Bałt”, Gorlickim Stowarzyszeniem Wspierania Przedsiębiorczości, Bieszczadzką Fundacją Partnerstwo dla Środowiska, Pracownią Psychologiczną Elżbiety Sołtys i Hotelem Polskim „Pod Białym Orłem”.

Fundatorzy

Rockefeller Brothers Fund

Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej

Program Małych Grantów na rzecz Demokracji Ambasady USA w Polsce

Komisja Europejska, Inicjatywa Wspólnotowa Equal

Zielone Szlaki - Greenways

Partnerzy w Polsce

Polska Organizacja Turystyczna
Koło Naukowe Studentów przy Wydziale Form Przemysłowych ASP w Krakowie
Urząd Miasta Krakowa
Grupa Partnerska „Zielone Bieszczady”
Partnerstwo Doliny Środkowej Odry
Grupa Partnerska „Naszynnik Północy”
Forum dla Nowej Huty
Partnerstwo dla Ziemi Wadowickiej
Grupa Partnerska „Łączy nas Babia Góra”
Grupa Partnerska „Krzemienny Krąg”
Partnerstwo dla Ziemi Gorlickiej
Partnerstwo na Jurze
Partnerstwo dla Ziemi Bocheńskiej
Euroregion „Śląsk Cieszyński” – Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Współpracy „OLZA” w Cieszynie
Euroregion „Beskidy” – Stowarzyszenie „Region Beskidy” w Bielsku - Białej
PTTK – Oddział Krakowski
PTTK – Oddział w Jastrzębiu Zdroju
Wydawnictwo Bezdroża
Wydawnictwo Compass
Gminy na szlakach Greenways

Partnerzy międzynarodowi

European Greenways Association
US National Parks Service, Rivers and Trails Programme
Central European Greenways (Environmental Partnership for Sustainable Development)
Quebec - Labrador Foundation

Zofia Oszacka, Wójt Gminy Lanckorona

„Gmina Lanckorona współpracuje z Fundacją od 1999 roku i dzięki realizowanym wspólnie projektom stała się znana nie tylko w regionie czy kraju, ale także w Europie. Realizowana przez Fundację inicjatywa szlaków dziedzictwa przyrodniczo - kulturowego wzmacnia region, wyzwała w społecznościach lokalnych chęć działania i angażowania się w rozwój swojej miejscowości, stwarza warunki do poprawy sytuacji ekonomicznej osób zaangażowanych w budowę szlaku – usługi przewodnickie, wytwarzanie pamiątek, bazę noclegowo - gastronomiczną. Współpraca z partnerami zagranicznymi (Czechy, Słowacja, Węgry, USA, Ukraina, Białoruś) pozwala mieszkańcom gminy Lanckorona poznać inne kultury, brać udział w imprezach, wyjazdach studyjnych, wymieniać doświadczenia, inwestować w rozwój osobisty i społeczny.”

Kraków - Morawy - Wiedeń - Najdłuższa aleja w Europie

W roku 2004 Fundacja kontynuowała akcję sadzenia drzew wzdłuż szlaków. Z okazji Środkowoeuropejskiego Dnia Drzewa na Szlaku Bursztynowym przybyło 1.500 jarzębin, a wzdłuż Szlaku Kraków – Morawy – Wiedeń aż 2 500 lokalnych gatunków drzew. Za udział w projekcie „Drzewo życia na szlaku Kraków – Morawy – Wiedeń” Towarzystwo na rzecz Ochrony Przyrody otrzymało II miejsce w IV edycji Konkursu Ekologicznego Hewlett – Packard, na który napłynęło ponad 600 zgłoszeń.

Więcej...

www.greenways.pl

www.szlakbursztynowy.pl

www.equal.szlakbursztynowy.pl

Ekomuzea

Ekomuzea to sieć interesujących miejsc i obiektów, obrazująca żywe wartości przyrodnicze i kulturowe regionu oraz dorobek jego mieszkańców. Poszczególne elementy powstają w oparciu o inicjatywę, wiedzę i zaangażowanie społeczności lokalnej z uwzględnieniem dziedzictwa w programach ożywiania gospodarki lokalnej.

W 2004 roku Fundacja wsparła finansowo i merytorycznie aż 14 inicjatyw ekomuzealnych w ramach istniejących, bądź tworzonych Grup Partnerskich. W 3 przypadkach, ekomuzea uruchomiły działalność jako obiekty turystyczne (Ekomuzeum Lanckorona, Ekomuzeum Alwernia, Ekomuzeum Ziemi Bocheńskiej). Pozostałe inicjatywy ekomuzealne znajdują się w fazie projektowej, polegającej na tworzeniu kompleksowej koncepcji, kreowaniu pierwszych obiektów, pozyskiwaniu partnerów do współpracy i środków na realizację pierwszych przedsięwzięć.

W maju 2004 koncepcję tworzenia ekomuzeów w oparciu o Grupy Partnerskie oraz przykłady tak realizowanych inicjatyw ekomuzealnych zaprezentowano w Trento we Włoszech, podczas konferencji pt. „Long Networks, Ecomuseums and Europe” i włączono je w ogólnoeuropejski ruch na rzecz ekomuzeów, którego Fundacja była jednym z inicjatorów.

Ważnym wydarzeniem była organizacja międzynarodowej konferencji pt. „Inicjatywy lokalne na rzecz ochrony dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego”, której celem było wypracowanie wspólnego programu rozwoju ekomuzeów jako obiektów turystycznych. W konferencji, która miała

miejsce w Lanckoronie (10 - 12.12.2004), wzięło udział ponad 50 przedstawicieli organizacji pozarządowych z kilkunastu regionów Polski, a także Słowacji, Republiki Czeskiej, Węgier, Ukrainy, Białorusi, Szwecji i USA.

Od 2005 r. program wsparcia ekomuzeów będzie włączony bezpośrednio w program Zielone Szlaki – Greenways.

Fundatorzy:

Ambasada Amerykańska w Polsce
Fundacja C. S. Mott
Fundacja DOEN

Partnerzy:

Quebec - Labrador Foundation, USA
Istituto Ricerche Economico Sociali del Piemonte, Włochy
Ekomuseum Berlagen, Szwecja
Stowarzyszenie Rozmberk, Czechy

Produkt lokalny

Produkt Lokalny to wyrób lub usługa, z którą utożsamiają się mieszkańcy regionu, produkowana w sposób niemasywny i przyjazny dla środowiska, z surowców lokalnie dostępnych. Angażując mieszkańców w produkcję i sprzedaż, produkt lokalny staje się wizytówką regionu poprzez wykorzystanie jego specyficznego i niepowtarzalnego charakteru.

W 2004 roku Fundacja realizowała program Produkt Lokalny poprzez Grupy Partnerskie, angażując społeczności lokalne w proces identyfikacji, projektowania, opracowania i promocji ich tradycyjnych wyrobów. W ten sposób, Fundacja przekazywała swoim partnerom lokalnym praktyczną wiedzę na temat przedsiębiorczości i budowała zrozumienie gospodarki rynkowej.

Dzięki wsparciu finansowemu Programu Edukacji Ekonomicznej Narodowego Banku Polskiego Fundacja zrealizowała 2 projekty związane z produktem lokalnym: „Moja firma – sukces indywidualny i lokalny” oraz „Sklep produktów lokalnych w Krakowie”, które zaowocowały otwarciem sklepików produktów lokalnych w Krakowie, Debrznie na Pomorzu Środkowym, Lutowiskach w Bieszczadach oraz w Stryszawie i Przysłopiu w regionie babiogórskim. Dzięki wsparciu Fundacji najbardziej zaangażowane Grupy Partnerskie wykreowały własne marki lokalne (Naszyjnik Północy, Made in Bieszczady, Łączy nas Babia Góra, Sklepiki Babiogórskie).

Zespół Fundacji opracował specjalny moduł szkoleniowy, przeznaczony dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i zawodowym – głównie bezrobotnych, składający się z serii warsztatów przygotowujących do prowadzenia własnej firmy. Przeszkolono 45 osób z zakresu przedsiębiorczości, sposobów poszukiwania pomysłów na biznes oraz planowania i prowadzenia działalności gospodarczej. Materiały szkoleniowe i zdobyte doświadczenie wykorzystano do przygotowania poradnika: „Moja firma - sukces indywidualny i lokalny”.

Jako część programu szkoleniowego w sierpniu, uruchomiono sklep produktu lokalnego w Hotelu Polskim w Krakowie, dający osobom bezrobotnym bezpośrednie doświadczenie w sprzedaży produktów lokalnych i, co z tym się wiąże, kontakt „sam na sam” z realiami gospodarki rynkowej. Bezpośrednią obsługą sklepu zajęło się Stowarzyszenie „Na Bursztynowym Szlaku” z Lanckorony. W projekt zaangażowano 17 bezrobotnych.

Doświadczenia zdobyte w realizacji programu Produkt Lokalny oraz współpracę nawiązaną z lokalnie działającymi organizacjami pozarządowymi wykorzystano do przygotowania projektu pt. „Gospodarka społeczna na Szlaku Bursztynowym”, który w listopadzie otrzymał dofinansowanie na lata 2004 - 7 z programu Unii Europejskiej EQUAL.

Od 2005 r. program wsparcia produktu lokalnego będzie włączony bezpośrednio w program Zielone Szlaki – Greenways.

Fundatorzy

Fundacja Braci Rockefellerów

Narodowy Bank Polski – Program Edukacji Ekonomicznej

Komisja Europejska, Inicjatywa Wspólnotowa EQUAL

Partnerzy

Hotel Polski

Stowarzyszenie Ekologiczno - Kulturalne „Na Bursztynowym Szlaku” w Lanckoronie

Babiogórskie Stowarzyszenie „Zielona Linia” w Stryszawie

Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Przysłopia w Zawoi

Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno

Bieszczadzka Fundacja Partnerstwo dla Środowiska

Szkoły dla Ekorozwoju

Program Szkoły dla Ekorozwoju kształtuje proekologiczne i prospołeczne postawy młodzieży oraz całych społeczności lokalnych, poprzez angażowanie ich w projektowanie i realizowanie małych projektów związanych z ochroną środowiska.

W 2004 roku Fundacja realizowała program Szkoły dla Ekorozwoju poprzez Krajową Sieć Grup Partnerskich, skupiając się na dwóch edycjach:

1. „Szkoły dla Ekorozwoju na Dolnym Śląsku – zadbajmy o wspólną przestrzeń” realizowany równocześnie w Czechach i w Wielkiej Brytanii dzięki współpracy z firmą Toyota Motor Manufacturing Poland, Toyota Social Contributions Fund w Brukseli, Starostwami w Kamiennej Górze i Środzie Śląskiej, Miastem Wałbrzych oraz Fundacją Ziemi Legnickiej „Zielona Akcja”
2. „Szkoły dla Ekorozwoju – Lokalne Centra Aktywności Ekologicznej (Zrównoważonego Rozwoju)”, realizowany dzięki wsparciu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Krakowie.

Materiały wypracowane w latach poprzednich były uzupełniane o nowe doświadczenia i przykłady. Fundacja wydała nowy poradnik pt. „Społeczna Ochrona Przyrody, czyli jak pozytywnie wpłynąć na otaczającą przyrodę” zawierający wskazówki wprowadzania Społecznej Ochrony Przyrody do praktyki lokalnej. W województwie dolnośląskim do udziału w programie zgłosiło się 114 szkół. Ich przedstawiciele uczestniczyli w 11 warsztatach i szkoleniach, mających na celu dostarczenie pomocy w przygotowaniu projektów. Ostatecznie, zgłoszono 51 projektów do konkursu dotacyjnego. W wyniku konkursu, 27 wniosków uzyskało dofinansowanie na łączną kwotę 90 285 PLN. Środki te umożliwiły szkołom pozyskanie kolejnych 2 391 351 PLN na realizację projektów. W ramach wsparcia merytorycznego dla szkół realizujących projekty, zorganizowano wyjazd studyjny do Czech i wymianę doświadczeń ze szkołami realizującymi program w Wielkiej Brytanii.

W ramach projektu „Szkoły dla Ekorozwoju – Lokalne Centra Aktywności Ekologicznej (Zrównoważonego Rozwoju)”, w ostatnim kwartale 2004 roku Fundacja ogłosiła konkurs dotacyjny na zaprojektowanie działań Partnerskich Zespołów Projektowych w zakresie wspierania inicjatyw szkolnych aspirujących do roli Lokalnego Centrum Aktywności Ekologicznej. Rozstrzygnięcie konkursu odbyło się już w 2005 roku. Spośród 55 wniosków nadesłanych z całej Polski, nagrodzono 6 organizacji, na łączną kwotę 60 000 PLN.

Fundatorzy:

Toyota Social Contributions Fund

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie

Partnerzy:

Toyota Motor Manufacturing Poland

Groundwork UK, Wielka Brytania

Nadace Partnerstvi, Republika Czeska

Fundacja Ekologiczna „Zielona Akcja”

Urząd Miasta w Wałbrzychu

Starostwo Powiatowe w Kamiennej Górze

Starostwo Powiatowe w Środzie Śląskiej

Empresa Joven Europea, Hiszpania

Szkoła w Kluczach

Szkoła Podstawowa w Kluczach od kilku lat podejmuje działania proekologiczne wokół których koncentruje różne podmioty z terenu gminy. Wspólne działania na rzecz lokalnego środowiska naturalnego integrują społeczność lokalną, co w następstwie procentuje nowymi pomysłami i działaniami. Szkoła, będąc liderem lokalnych działań, jest przykładem Lokalnego Centrum Aktywności Ekologicznej. W ramach dotychczasowych działań m.in. zagospodarowano przyszłolne tereny zielone i zachęcono mieszkańców do podjęcia podobnych działań, zmodernizowano sieć wodociągową w szkole (wymieniono 20 dolnopłuków), wymieniono 40 żarówek na energooszczędne, wprowadzono selektywną zbiórkę odpadów przez zakup pojemników do segregacji. Bliskie sąsiedztwo Pustyni Błędowskiej zobowiązuje. Szkoła podejmuje się więc licznych inicjatyw związanych z oszczędnością i ochroną dostępnych zasobów wodnych. Powołano również Zespół Partnerski wspierający szkołę w jej działaniach.

„W naszej wsi niemożliwe jest działanie jednostkowe. Szereg przedsięwzięć przez nas realizowanych wykazało, jak wiele dobrego można osiągnąć, angażując do wykonania zadań wszystkie działające na tym terenie podmioty. Udział w nawet najmniejszym zadaniu, części dużego projektu, wpływa niezwykle aktywizująco na społeczność lokalną i daje poczucie współodpowiedzialności za sukces. Uważam, że szkoła jest najlepszym miejscem koordynacji przedsięwzięć...” (Jan Szczęch, przedstawiciel Rady Sołectkiej wsi Rodaki).

Więcej...

www.ekoszkola.pl, www.schoolsfor sustainabledevelopment.org

Czysty Biznes zwiększa konkurencyjność małych i średnich przedsiębiorstw, pomagając im wprowadzać proekologiczne zmiany wewnątrz oraz wokół firmy i nawiązywać trwałą współpracę z samorządami, innymi firmami i organizacjami pozarządowymi.

Rok 2004 należy uznać za wyjątkowo udany dla strategii rozwoju programu Czysty Biznes. Osiągnięto stabilną bazę członkowską opartą na 15 Klubach Czystego Biznesu, obejmujących 70 miast i zrzeszających łącznie 257 firm członkowskich. Pod opieką specjalnie przeszkolonych koordynatorów, kluby przystąpiły do budowania własnej tożsamości, programów rozwoju oraz mechanizmów finansowania opartych na współpracy z samorządami. Odpowiadając na potrzeby i priorytety firm członkowskich programu, współpracując z BP, Fundacja rozwinęła specjalistyczne i branżowe projekty, w szczególności: Zielone Parki Przedsiębiorczości (ZPP) i Czysta Turystyka (CT) oraz Zielone Biuro (ZB).

Fundacja przystąpiła do realizacji projektu pt. „Zintegrowane zarządzanie środowiskiem dla polskich małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) poprzez narzędzie internetowe Menadżer Środowiska” w celu skodyfikowania doświadczeń i wiedzy zgromadzonej przez firmy Czystego Biznesu w ostatnich latach, aby je udostępnić większej liczbie firm. Dzięki wsparciu i współpracy z BP, na realizację projektu w latach 2004 - 6, Fundacja pozyskała prestiżową dotację z programu Life - Environment Komisji Europejskiej. Narzędzie internetowe Menadżer Środowiska jest dostępne na www.eko-spec.pl

Projekt „Zielone Parki Przedsiębiorczości - podnoszenie konkurencyjności firm i obszarów przemysłowych poprzez partnerskie działania różnych sektorów życia społecznego i gospodarczego na rzecz ochrony środowiska” został zainicjowany w lutym 2004 roku. W roku 2004 przy współpracy 80 partnerów – przedstawicieli firm, samorządów, organizacji pozarządowych i szkół koncepcja została wprowadzona w życie w wyniku czego, na koniec roku funkcjonowało 10 ZPP. Proces powstawania parków inspirował wspólne działania firm, które zaowocowały 3 strategiami odpadowymi, 10 projektami rekultywacji i zagospodarowania zieleni oraz wypracowaniem schematów wspólnego zarządzania ZPP. Specjaliści Fundacji przeprowadzili 25 przeglądów środowiskowych, doprowadzili do rozwiązania 19

problemów ekologicznych i uruchomili serwis internetowy www.zieloneparki.pl

Program branżowy „Czysta Turystyka”, skierowany do firm z sektora gastronomicznego i hotelarskiego, dofinansowany ze środków Phare Democracy, powstał w wyniku rosnących potrzeb dostosowania się przedsiębiorstw z branży turystycznej do trendów i standardów europejskich oraz światowych w gospodarce turystycznej. Jego celem jest podnoszenie konkurencyjności firm z branży turystycznej poprzez podejmowanie działań w zakresie ochrony środowiska. Firmy spełniające te wymagania mogą ubiegać się o certyfikat Czystej Turystyki. Certyfikat świadczy o tym, że firma stale doskonali zarządzanie środowiskiem, podejmuje nowe inicjatywy na rzecz ochrony środowiska i pracuje nad wzmacnianiem swojego proekologicznego wizerunku.

W Czystą Turystykę zaangażowało się 30 firm i około 20 instytucji, zarówno samorządów, jak i organizacji pozarządowych. Specjaliści Fundacji opracowali dla 17 z nich polityki środowiskowe, w 30 przeprowadzono przeglądy środowiskowe. Na podstawie audytów certyfikujących Kapituła zdecydowała o przyznaniu 14 certyfikatów Czystej Turystyki. Ich uroczyste wręczenie odbyło się 28 grudnia 2004 roku w Departamencie Turystyki Ministerstwa Gospodarki i Pracy.

W 2004 roku Fundacja zainaugurowała projekt „Zielone Biuro”, opracowany wspólnie z firmą Ricoh, w celu zastosowania filozofii Czystego Biznesu do codziennej działalności biurowej. Ofertę Zielonego Biura skierowano zarówno do przedsiębiorstw jak i do urzędów, szkół i organizacji pozarządowych - wszystkich, którzy w codziennej działalności biurowej zużywają dużo energii, materiałów oraz produkują odpady. Program pomaga obniżyć koszty funkcjonowania biura poprzez wykorzystanie nowoczesnych rozwiązań, które przyczyniają się do zmniejszenia oddziaływania biura na środowisko. Dowodem sprawnego i oszczędnie funkcjonującego biura jest certyfikat „Zielonego Biura” przyznawany

na podstawie niezależnego audytu przez Kapitułę. Pierwszy certyfikat „Zielone Biuro” został przyznany w grudniu 2004 roku. Otrzymało go krakowskie biuro firmy BP Polska.

VI Doroczne Spotkanie Klubów Czysty Biznes zorganizowano w podkrakowskich Tomaszowicach. Wręczenie nagród Czystego Biznesu, poprzedziła konferencja pt. „Zielony marketing – czy ekologia może stać się narzędziem budowania marki”.

Rok 2004 to także rok wyróżnień. Agenda Organizacji Narodów Zjednoczonych UN HABITAT w ramach Programu Najlepszych Praktyk (Best Practices Programme) uznała program Czysty Biznes za przykład Dobrej Praktyki i umieściła w światowej bazie danych Habitat Best Practice. Rozwiązania programu Czysty Biznes promowane są w ten sposób jako wzorcowe i godne naśladowania w innych krajach. Ponadto, Dyrektoriat Generalny ds. Środowiska Komisji Europejskiej, mając na uwadze osiągnięcia i wieloletnie doświadczenie Fundacji oraz programu Czysty Biznes we wspieraniu małych i średnich firm w zakresie ochrony środowiska, powierzył nam zorganizowanie polskiej edycji Europejskich Nagród Biznes dla Środowiska w latach 2005 – 6.

Fundator strategiczny

BP

Fundatorzy

Program Life Environment Komisji Europejskiej

Program Phare Democracy Komisji Europejskiej

Ricoh Polska

Miasto Bielsko-Biała

Partnerzy

Groundwork UK

Krajowy System Usług Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości

Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan

Brytyjsko - Polska Izba Handlowa

Multimedia

Henryka Bochniarz, Prezydent Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan

„Dbalność o środowisko w polskich firmach nie jest wystarczająco popularna. Ekologia często jest postrzegana przez firmy jako obciążenie, a może być dobrym sposobem na zarabianie pieniędzy.”

Jerzy Brniak, Prezes Zarządu BP Polska

„Do niedawna wśród polskich przedsiębiorców panowało bardzo silne przekonanie o wysokich kosztach inwestycji proekologicznych. Ekologia była kojarzona z wydatkami, a nie z zyskami. Czysty Biznes zmienia te postawy. Teraz ekologia kojarzy się również z dobrym biznesem.”

Więcej....

www.eko-spec.pl

www.euro-eko-nagrody.pl

www.zieloneparki.pl

Inwestycje Ekologiczne - Projekt Biomasa

Projekt UNDP GEF „Zintegrowane podejście do wykorzystania odpadów drzewnych do produkcji energii cieplnej w Polsce” ma na celu zredukowanie emisji gazów cieplarnianych w sektorze energetycznym poprzez wspieranie wykorzystania odpadów drzewnych do produkcji energii cieplnej. Fundacja realizuje go od 2002 roku

Realizacja pilotażowej części projektu skupiała się na zaprojektowaniu i wdrożeniu sieci ciepłowniczej zasilanej odpadami drzewnymi na terenie powiatu suskiego, w mieście Jordanów oraz gminie Bystra-Sidzina. Po dwóch latach współpracy z samorządami, w maju 2004, spółka Bio-Energia ESP wycofała się z projektu oraz uzgodnień z samorządami co do planowanej inwestycji. W wyniku tej decyzji, przystąpiono do poszukiwania alternatywnego partnera prywatnego oraz koniecznej modyfikacji zakresu inwestycji biomasowej w powiecie suskim.

Alternatywny Plan Wdrożenia powstał w wyniku konsultacji przeprowadzonych w czerwcu z przedstawicielami lokalnych władz, Ministerstwa Środowiska oraz UNDP. Zdecydowano się na włączenie do projektu pilotażowego nowego elementu – wytwórni brykietów, gdyż przeprowadzone analizy wskazują, że ich produkcja wpłynie pozytywnie na rentowność inwestycji, a także zwiększy wykorzystanie odpadów drzewnych. W listopadzie 2004 roku ukończono projekt budowlany centralnego magazynu odpadów drzewnych wraz z linią do produkcji brykiety. Zgodnie z planem, na początku grudnia spółka Biomasa BSJ, utworzona w 2003 roku przez samorządy Jordanowa i Bystrej – Sidziny, złożyła wniosek o pozwolenie na budowę magazynu.

Podjęto działania na rzecz pozyskania środków na sfinansowanie planowanej inwestycji – budowy kotłowni oraz sieci ciepłej w Jordanowie oraz systemów ciepłowniczych i magazynu centralnego na terenie gminy Bystra-Sidzina. W czerwcu 2004 roku, dzięki wsparciu Fundacji, spółka Biomasa BSJ złożyła wniosek do Fundacji EkoFundusz, uzyskując dotację w wysokości 1 629 000 PLN.

Fundacja pomogła również gminom przygotować projekty modernizacji kotłowni w dwóch szkołach w Jordanowie i ubiegać się o dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie. Fundusz przyznał miastu Jordanów dotację o łącznej wysokości 153 000 PLN.

Dzięki doświadczeniom i kontaktom zdobytym podczas wdrażania projektu pilotażowego w powiecie suskim, Fundacja przyczyniła się do powstania Stowarzyszenia Polska Biomasa, jak również do powołania Polskiej Izby Biomasy, która ma na celu wspieranie rozwoju rynku biomasy w Polsce.

W roku 2004, obok działań inwestycyjnych, na terenie powiatu suskiego Fundacja realizowała projekt edukacyjny „Człowiek – Energia – Środowisko”. Szkoły uczestniczące w projekcie opracowały koncepcje inwestycyjne poprawiające gospodarowanie energią w budynkach szkolnych. W trzech szkołach, które przygotowały najciekawsze projekty, zostały w nagrodę przeprowadzone profesjonalne audyty energetyczne. Audyty były podstawą do planowania prac

termomodernizacyjnych, które zostały rozpoczęte w szkołach w Budzowie, Suchoj Beskidzkiej oraz Zembrzycach.

W połowie grudnia 2004, w ramach projektu uruchomiono nowy serwis internetowy www.biomasa.org, którego głównym celem jest promowanie biomasy poprzez dostarczanie rzetelnej i aktualnej informacji oraz integracja środowisk związanych z rynkiem biomasy w Polsce. Serwis ten zawiera moduł informacyjny i komunikacyjny, a jednocześnie pełni rolę oficjalnej strony projektu GEF.

Fundatorzy:

Globalny Fundusz Środowiskowy (GEF)

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie

Partnerzy:

Ministerstwo Środowiska

Program ds. Rozwoju ONZ

Miasto Jordanów

Gmina Bystra-Sidzina

Więcej...

www.biomasa.org

Małe Dotacje

Od początku swego istnienia (1996 r.), Fundacja prowadzi program małych dotacji w celu wspierania praktycznych działań na rzecz rozwoju zrównoważonego, animowanych przez lokalnie działające organizacje pozarządowe i społeczności lokalne. Fundacja udzieliła ponad 1 200 dotacji o łącznej kwocie ponad 19 800 000 PLN. Średnia wartość przyznanej dotacji wynosi ok. 15 000 PLN. Aby zasilić i rozwijać działalność grantodawczą, Fundacja pozyskuje środki od fundatorów publicznych i prywatnych, w kraju i zagranicą.

Działalność dotacyjna jest ściśle związana z programami realizowanymi przez Fundację, dzięki temu beneficjenci, poza środkami finansowymi, otrzymują wsparcie merytoryczne od momentu zdefiniowania pomysłu przedsięwzięcia do osiągnięcia zamierzonych rezultatów. Fundacja pomaga zaplanować projekt, przygotować wniosek oraz zrealizować zaplanowane działania w oparciu o aktywny udział społeczności lokalnej.

W 2004 r. Fundacja przyznała 87 dotacji o łącznej wartości 730 575 PLN w ramach następujących kategorii:

- Nagrody – 4 nagrody o łącznej wartości 31 333 PLN (dwie nagrody w Konkursie Projektów Społecznych programu Czysty Biznes po 6 000 PLN każda, Krajowa Nagroda Heritage Award – 3 600 PLN, Międzynarodowa Nagroda Heritage Award – 15 733 PLN).
- Rozwój zrównoważony – 15 dotacji o łącznej wartości 170 491 PLN.
- Grupy Partnerskie - 22 dotacje o łącznej wartości 267 658 PLN.
- Szkoły dla Ekorozwoju – 28 dotacji o łącznej wartości 112 993 PLN.
- Czysty Biznes – 1 dotacja o wartości 4 700 PLN.
- Zielone Szlaki – Greenways – 7 dotacji o łącznej wartości 40 650 PLN.
- Ekomuzea i produkty lokalne – 10 dotacji o łącznej wartości 102 750 PLN.

Dotacje przyznane przez Fundację umożliwiły jej beneficjentom pozyskanie w 2004 roku dodatkowego wsparcia na realizację konkretnych działań na rzecz rozwoju zrównoważonego na szczeblu lokalnym, w kwocie 1 177 205 PLN. Aby utrwalić funkcję grantodawczą, w czerwcu 2004 roku Fundacja ustanowiła Fundusz Partnerstwa, któremu powierzono zadanie gromadzenia środków przeznaczonych na dotacje i realizowanie konkursów małych dotacji.

Fundatorzy strategiczni

Fundacja C. S. Mott

Fundacja DOEN

Inni Fundatorzy

Toyota Social Contributions Fund

Fundacja im. Stefana Batorego / Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe

Fundacja Ciconia

Od małej dotacji do powstania partnerstwa...

W 2004 roku Fundacja udzieliła dotacji grupie inicjatywnej skupionej wokół idei utworzenia skansenu leśnej kolei wąskotorowej Puszczy Kozienskiej w Pionkach.

Dzięki wsparciu Fundacji i zaangażowaniu osób realizujących projekt udało się ułożyć 350 metrów torowiska, udostępnić skansen zwiedzającym (przeprowadzenie remontu parowozowni, prace porządkowe) i dokonać naprawy oraz konserwacji części taboru kolejowego.

W realizację projektu włączyła się spora grupa wolontariuszy, przedsiębiorców i instytucji. Potrzeba skoordynowania wysiłków wielu osób, organizacji i instytucji stała się powodem utworzenia grupy partnerskiej Partnerstwo Puszczy Kozienskiej „Lokomotywa”.

Zbigniew Belowski, dyrektor Miejskiego Ośrodka Kultury w Pionkach, tak uzasadnia powołanie grupy: „Każdy z nas coś robił, ale to za mało. Potrzebna była synergia”. Obecnie w skład grupy wchodzi: samorządy miasta oraz gminy Pionki, nadleśnictwo, park krajobrazowy, miejscowa parafia, komenda hufca ZHP, przedsiębiorcy. Celem grupy jest tworzenie i promowanie produktu kulturalno-turystycznego w skład którego wchodzi m. in.: skansen kolei wąskotorowej, centrum modelarstwa kolejowego, galeria sztuki sakralnej, trzy rezerwy przyrody, park dzikich zwierząt i skansen upraw leśnych. W przyszłości wszystkie atrakcje ma połączyć 20 kilometrowa trasa kolejki.

Darczyńcy Fundacji w roku 2004

Darczyńca	Lata	Nazwa projektu	Kwota przyznana	Kwota otrzymana w 2004 r. w PLN (wg średniego kursu NBP)
FUNDACJE				
Fundacja im. Stefana Batorego/ Trust for Civil Society in Central East Europe	2003 - 2006	Upowszechnianie nowych modeli finansowania inicjatyw lokalnych - Grupy Partnerskie	1 700 000 PLN	0
Fundacja C. S. Motta	2004 - 2006	Program małych dotacji dla rozwoju zrównoważonego	151 200 USD	284 782
Fundacja Doena	2004 - 2005	Szlak Bursztynowy w Europie Środkowej	59 100 Euro	135 083
Fundacja Braci Rockefellerów	2003 - 2005	Szlak Bursztynowy w Europie Środkowej	12 527 USD	390 564
Fundacja Sendzimira	2003 - 2004	Wsparcie dla rozwoju zrównoważonego	35 000 USD	0
Fundacja Ciconia	2004	Budowanie klimatu poparcia społecznego dla ochrony bociana w Małopolsce	5 000 Euro	23 549
Razem Fundacje				833 978
FIRMY				
BP	1998 - 2006	Czysty Biznes	2 300 000 USD	1 107 015
Ricoh	2004	Czysty Biznes (Zielone Biuro)	30 000 PLN	30 000
Toyota Social Contributions Fund	2004	Szkoły dla Ekorozwoju - zadbajmy o wspólną przyszłość	47 500 Euro	209 192
Razem firmy				1 346 207
PROGRAMY POMOCOWE				
Komisja Europejska - PHARE 2003 - Demokracja, Średnie Dotacje	2004 - 2005	Propagowanie dorobku Unii Europejskiej w zakresie ochrony środowiska poprzez sieć Zielonych Parków Przedsiębiorczości w Polsce południowej	84 174 Euro	280 786
Komisja Europejska - PHARE 2003 - Demokracja, Małe Dotacje	2004 - 2005	Czysta Turystyka - wdrażanie unijnych standardów ochrony środowiska poprzez praktyczną realizację zasad zrównoważonej turystyki w małych i średnich przedsiębiorstwach oraz organizacjach turystycznych na terenie polski południowej	22 263 Euro	73 792
Komisja Europejska - PHARE 2003 Multi-Country Programme „Environment and Enlargement”	2004 - 2005	Narzędzia dla budowania partnerstwa na rzecz rozwoju zrównoważonego na szczeblu lokalnym - uczenie się z doświadczeń Groundwork UK	20 000 Euro	75 848
Komisja Europejska - LIFE Environment 2004	2004 - 2006	Zintegrowane zarządzanie środowiskiem dla polskich małych i średnich przedsiębiorstw poprzez narzędzie internetowe Menadżer Środowiska	500 000 Euro	857 760

Darczyńcy Fundacji w roku 2004

Komisja Europejska - Program Inicjatywy Wspólnotowej Equal w Polsce	2004 - 2007	Gospodarka Społeczna na Bursztynowym Szlaku	11 300 300 PLN	0
Globalny Fundusz Środowiskowy (GEF) - Program ds. Rozwoju ONZ	2002 - 2005	Zintegrowane podejście do wykorzystania odpadów drzewnych do produkcji energii cieplnej w Polsce	950 000 USD	584 400
Rząd USA (małe dotacje Ambasady USA w Polsce)	2004	Budowanie społeczeństwa obywatelskiego na Bursztynowym Szlaku w Małopolsce	12 057 USD	43 887
Razem programy pomocowe				1 916 473
ŚRODKI PUBLICZNE				
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	2004 - 2005	Szkoły dla Ekorozwoju - Lokalne Centra Aktywności Ekologicznej (Zrównoważonego Rozwoju)	175 535 PLN	136 085
Narodowy Bank Polski	2003 - 2004	Moja firma - sukces indywidualny i lokalny	49 495 PLN	22 360
Narodowy Bank Polski	2004 - 2005	Sklep produktów lokalnych w Krakowie ośrodkiem integracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem z terenu Małopolski. Szkolenia pobudzające przedsiębiorczość.	49 785 PLN	49 785
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Małopolsce	2004	Wprowadzenie społecznej ochrony przyrody do praktyki lokalnej	8 000 PLN	0
Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej	2004	Szlak Bursztynowy: Budapeszt-Kraków Greenway, oznakowanie ekoturystycznego szlaku dziedzictwa w granicach Polski, Etap I i IIa	152 250 PLN	152 520
Miasto Bielsko - Biała	2004	Klub Czysty Biznes w Bielsku-Białej	5 000 PLN	5 000
Gmina Sucha Beskidzka	2004	Szlak Bursztynowy: Budapeszt-Kraków Greenway, oznakowanie ekoturystycznego szlaku dziedzictwa w granicach Polski, Etap I i IIa	1 999 PLN	1 999
Gmina Skawina	2004	Szlak Bursztynowy: Budapeszt-Kraków Greenway, oznakowanie ekoturystycznego szlaku dziedzictwa w granicach Polski, Etap I i IIa	4 177 PLN	4 177
Gmina Zawoja	2004	Szlak Bursztynowy: Budapeszt-Kraków Greenway, oznakowanie ekoturystycznego szlaku dziedzictwa w granicach Polski, Etap I i IIa	4 730 PLN	4 730
Gmina Zembrzyce	2004	Szlak Bursztynowy: Budapeszt-Kraków Greenway, oznakowanie ekoturystycznego szlaku dziedzictwa w granicach Polski, Etap I i IIa	3 200 PLN	3 201

Darczyńcy Fundacji w roku 2004

Gmina Stryszów	2004	Szlak Bursztynowy: Budapeszt-Kraków Greenway, oznakowanie ekoturystycznego szlaku dziedzictwa w granicach Polski, Etap I i Ia	3 623 PLN	3 623
Gmina Stryszawa	2004	Szlak Bursztynowy: Budapeszt-Kraków Greenway, oznakowanie ekoturystycznego szlaku dziedzictwa w granicach Polski, Etap I i Ia	2 885 PLN	2 885
Gmina Lanckorona	2004	Szlak Bursztynowy: Budapeszt-Kraków Greenway, oznakowanie ekoturystycznego szlaku dziedzictwa w granicach Polski, Etap I i Ia	3 623 PLN	3 623
Gmina Lipnica Wielka	2004	Szlak Bursztynowy: Budapeszt-Kraków Greenway, oznakowanie ekoturystycznego szlaku dziedzictwa w granicach Polski, Etap I i Ia	4 545 PLN	4 546
Gmina Jabłonka	2004	Szlak Bursztynowy: Budapeszt-Kraków Greenway, oznakowanie ekoturystycznego szlaku dziedzictwa w granicach Polski, Etap I i Ia	2 737 PLN	2 737
Miasto Kalwaria Zebrzydowska	2004	Szlak Bursztynowy: Budapeszt-Kraków Greenway, oznakowanie ekoturystycznego szlaku dziedzictwa w granicach Polski, Etap I i Ia	500 PLN	500
Razem środki publiczne				397 771
INNE				
Osoby fizyczne, darowizny firm oraz innych instytucji	2004	Darowizny na działalność statutową		107 132
Razem Inne				107 132
WSZYSTKO RAZEM*				4 601 561

* tabela zawiera tylko przychody dotyczące projektów realizowanych w roku 2004

Sprawozdanie finansowe

Wprowadzenie do rocznego sprawozdania finansowego Fundacji Partnerstwo dla Środowiska za okres od 01.01.2004 r. do 31.12.2004 r.

Wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego

pod numerem: 0000098193

Numer NIP: 676-19-26-004

Numer Regon: 351240471

Celem Fundacji Partnerstwo dla Środowiska jest propagowanie i realizowanie działań na rzecz ochrony środowiska oraz wspieranie takich działań podejmowanych przez organizacje o celach niezarobkowych i społeczności lokalne, będących elementem wspierania demokratycznego modelu rozwoju kraju.

Fundacja realizuje swój cel poprzez:

- udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej, merytorycznej i organizacyjnej organizacjom o celach niezarobkowych i społecznościom lokalnym.
- organizowanie szkoleń z zakresu związanego z ochroną środowiska
- organizowanie i wspieranie finansowe praktyk i staży w kraju i zagranicą
- organizowanie i wspieranie finansowe, rzeczowe lub organizacyjne wymiany doświadczeń zawodowych lub naukowych w dziedzinach ochrony środowiska, działalności szkoleniowej i popularyzatorskiej w kraju i zagranicą.
- organizowanie i finansowanie działalności informacyjnej wydawniczej i wystawienniczej
- realizowanie i stymulowanie tworzenia układów partnerskich pomiędzy różnymi sektorami umożliwiającymi wdrożenie projektów przynoszących korzyści dla środowiska przyrodniczego.

Od maja roku 1999 Fundacja Partnerstwo dla Środowiska prowadziła działalność gospodarczą na zasadach samodzielnie bilansującego się zakładu gospodarczego. Prowadzenie działalności gospodarczej zostało zakończone dnia 31.12.2004 roku, zgodnie z przyjętą w tym zakresie uchwałą Rady Fundacji.

Numer NIP Zakładu Gospodarczego Fundacji Partnerstwo dla Środowiska: 676-21-06-208

Numer Regon: 351617993

Przedmiotem działalności gospodarczej było:

- badania i analizy techniczne
- doradztwo techniczne
- doradztwo w zakresie działalności związanej z prowadzeniem interesów i zarządzaniem
- doradztwo w zakresie oprogramowania i dostarczania oprogramowania
- doradztwo w zakresie sprzętu komputerowego

Działalność gospodarcza Fundacji miała za zadanie wspieranie działalności statutowej Fundacji.

Sprawozdanie finansowe Fundacji zostało sporządzone przy założeniu zakończenia prowadzenia działalności gospodarczej przez Zakład Gospodarczy. Zawiera ono dane łączne z działalności statutowej i działalności gospodarczej za rok 2004.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zawiera dane finansowe za 2004 rok, oraz porównywalne dane finansowe za rok 2003.

Na sprawozdanie finansowe Fundacji składają się:

Bilans zbiorczy Fundacji Partnerstwo dla Środowiska wykazuje po stronie aktywów i pasywów kwotę: 1 933 452 ,36 PLN

W skład którego wchodzi:

Bilans z działalności statutowej wykazujący po stronie aktywów i pasywów kwotę: 1 932 318,26 PLN

Bilans z działalności gospodarczej wykazujący po stronie aktywów i pasywów kwotę: 58 583,38 PLN

Zbiorczy rachunek zysków i strat Fundacji Partnerstwo dla Środowiska zamykający się niedoborem finansowym w wysokości: (200 145,27) PLN

Na który składają się:

Rachunek zysków i strat na działalności statutowej zamykający się niedoborem finansowym w wysokości: 216 977,79 PLN

Rachunek zysków i strat na działalności gospodarczej zamykający się nadwyżką przychodów nad kosztami w wysokości: 16 832,52 PLN

Omówienie stosowanych metod wyceny aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów.

W księgach rachunkowych Fundacji przychody z działalności statutowej obejmują rzeczywiście otrzymane darowizny i dotacje należne do wysokości poniesionych kosztów.

Fundacja Partnerstwo dla Środowiska aktywa i pasywa wycenia według zasad określonych w Ustawie o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. z tym że:

- Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne - wg cen nabycia lub kosztów wytworzenia, lub wartości przeszacowanej, pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także o odpisy z tyt. trwałej utraty wartości.
- Środki trwałe w budowie – w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonych o odpisy z tyt. trwałej utraty wartości.
- Inwestycje – wg ceny (wartości) rynkowej.
- Rzeczowe składniki aktywów obrotowych – wg cen nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych od cen ich sprzedaży netto na dzień bilansowy.
- Należności i udzielone pożyczki - w kwocie wymagającej zapłaty, z zachowaniem zasady ostrożnej wyceny.
- Zobowiązania – w kwocie wymagającej zapłaty.
- Rezerwy – w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości.
- Kapitały (fundusze) własne oraz pozostałe aktywa i pasywa – w wartości nominalnej.

Odpisów amortyzacyjnych środków trwałych i wartości niematerialnych

i prawnych o wartości większej lub równej 3 500,00 PLN dokonuje się drogą systematycznego planowego rozłożenia jego wartości początkowej na ustalony okres amortyzacji. Rozpoczęcie amortyzacji następuje w miesiącu następnym po przyjęciu środka trwałego do użytkowania, a jej zakończenie z chwilą zrównania wartości odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych z wartością początkową lub przeznaczenia go do likwidacji, sprzedaży lub stwierdzenia jego niedoboru. Stawkę amortyzacyjną ustala się w miesiącu przyjęcia do użytkowania.

W przypadku przeznaczenia środka trwałego do likwidacji, wycofania z użytkowania lub innych przyczyn powodujących trwałą utratę jego wartości, dokonuje się odpowiedniego odpisu aktualizującego jego wartość w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych.

Dla środków trwałych o wartości początkowej do 3 500,00 PLN dokonuje się jednorazowo odpisów amortyzacyjnych w miesiącu następującym po przyjęciu ich do użytkowania. Przedmioty długotrwałego użytku o wartości początkowej do 500,00 zł. zaliczane są do materiałów i odpisywane w koszty w miesiącu zakupu.

Do wyceny **wartości niematerialnych i prawnych** oraz sposobu dokonywania od nich odpisów amortyzacyjnych stosuje się zasady jak do środków trwałych.

Materiały i towary jednostka wycenia w cenach zakupu.

Należności – wartość ich aktualizuje się uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego, w odniesieniu do:

- należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub upadłości,
- należności od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości,
- należności kwestionowanych przez dłużników oraz z których zapłatą dłużnik zalega,
- należności przeterminowanych i nie przeterminowanych o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności.

Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub do kosztów finansowych.

Należności umorzone, przedawnione lub nieściągalne zmniejszają dokonane uprzednio odpisy.

Rezerwy tworzy się na przyszłe zobowiązania, których kwotę można oszacować. Rezerwy zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych, kosztów finansowych lub strat nadzwyczajnych. Zobowiązanie na które uprzednio utworzono rezerwę zmniejsza rezerwę. Nie wykorzystane rezerwy zwiększają pozostałe przychody operacyjne, przychody finansowe lub zyski nadzwyczajne.

Fundusze wykazuje się w wysokości określonej w:

- akcie założycielskim Fundacji
- protokole przekazania majątku Environmental Partnership For Central Europe na rzecz Fundacji.

Rozliczenia międzyokresowe kosztów – odpisy ich dokonuje się stosownie do upływu czasu w wielkości świadczeń.

Wynik finansowy zbiorczy za rok 2004

	PLN	
Wynik finansowy zbiorczy za rok 2004	2003	2004
A. Przychody netto z darowizn, sprzedaży produktów, towarów, materiałów, w tym:	3 861 090,15	3 416 189,15
od jednostek powiązanych	0,00	0,00
I. Przychody netto ze sprzedaży produktów	60 211,98	53 586,33
II. Przychody działalności statutowej	3 800 878,17	3 362 602,82
B. Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, w tym:	4 420 712,23	5 192 770,94
jednostkom powiązanim	0,00	0,00
I. Wartość przekazanych dotacji	1 431 006,43	1 661 283,43
II. Koszty realizacji zadań statutowych	2 963 843,06	3 528 686,46
III. Koszt wytworzenia sprzedanych usług	25 862,74	2 801,05
C. Nadwyżka/niedobór finansowy brutto ze sprzedaży (A-B)	-559 622,08	-1 776 581,79
D. Koszty sprzedaży	0,00	0,00
E. Koszty ogólnego zarządu	237 380,53	121 862 62
F. Nadwyżka/niedobór finansowy na sprzedaży (C-D-E)	-797 002,61	-1 898 444,41
G. Pozostałe przychody operacyjne	1 497 305,96	1 957 057,55
I. Nadwyżka finansowa ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	0,00	90 553,26
II. Dotacje	1 476 798,24	1 865 885,97
III. Inne przychody operacyjne	20 507,72	618,32
H. Pozostałe koszty operacyjne	35 973,75	22 020,45
I. Niedobór finansowy ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	0,00	0,00
II. Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	35 973,75	20 966,93
III. Inne koszty operacyjne	0,00	1 053,52
I. Nadwyżka/niedobór finansowy z działalności operacyjnej (F+G-H)	664 329,60	36 592,69
J. Przychody finansowe	74 322,09	28 877,45
I. Dywidendy i udziały w zyskach w tym:	0,00	0,00
od jednostek powiązanych	0,00	0,00
II. Odsetki, w tym:	33 211,57	18 877,45
od jednostek powiązanych	0,00	0,00
III. Nadwyżka/niedobór finansowy ze zbycia inwestycji	0,00	10 000,00
IV. Aktualizacja wartości inwestycji	0,00	0,00
V. Inne	41,110,52	0,00
K. Koszty finansowe	128,85	265 521,41
I. Odsetki, w tym:	128,85	598,60
od jednostek powiązanych	0,00	0,00
II. Nadwyżka/niedobór finansowy ze zbycia inwestycji	0,00	0,00
III. Aktualizacja wartości inwestycji	0,00	0,00
IV. Inne	0,00	264 922,81
L. Nadwyżka/niedobór finansowy z działalności gospodarczej (I+J-K)	738 522,84	-200 051,27
M. Wynik zdarzeń nadzwyczajnych (M.I.-M.II.)	0,00	0,00
I. Nadzwyczajna nadwyżka finansowa	0,00	0,00
II. Nadzwyczajny niedobór finansowy	0,00	0,00
N. Nadwyżka/niedobór finansowy brutto (L+M)	738 522,84	-200 051,27
O. Podatek dochodowy	5 233,00	94,00
P. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	0,00	0,00
R. Nadwyżka/niedobór finansowy netto (N-O-P)	733 289,84	-200 145,27*

* Niedobór finansowy w 2004 wynikał z różnic kursowych, poniesionych kosztów niekwalifikowanych w projektach oraz inwestycji w rozwój Fundacji. Niedobór finansowy pokryty z Funduszu Własnego Fundacji.

Bilans zbiorczy za rok 2004

		PLN	
Bilans zbiorczy za rok 2004			
Aktywa		stan na 31.12.2003	stan na 31.12.2004
A. Aktywa trwałe		492 499,78	150 890,45
I. Wartości niematerialne i prawne		4 595,19	70 190,00
1.	Koszt zakończonych prac rozwojowych	0,00	0,00
2.	Wartość firmy	0,00	0,00
3.	Inne wartości niematerialne i prawne	4 595,19	70 190,00
4.	Zaliczki na wartości niematerialne i prawne	0,00	0,00
II. Rzeczowe aktywa trwałe		432 904,59	55 700,45
1.	Środki trwałe	432 904,59	55 700,45
a)	grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	24 496,00	
b)	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	340 996,63	
c)	urządzenia techniczne i maszyny	40 566,95	31 227,35
d)	środki transportu	0,00	0,00
e)	inne środki trwałe	26 845,01	24 473,10
2.	Środki trwałe w budowie	0,00	0,00
3.	Zaliczki na środki trwałe w budowie	0,00	0,00
III. Należności długoterminowe		0,00	0,00
1.	Od jednostek powiazanych	0,00	0,00
2.	Od innych jednostek	0,00	0,00
IV. Inwestycje długoterminowe		55 000,00	25 000,00
1.	Nieruchomości	0,00	0,00
2.	Wartości niematerialne i prawne	0,00	0,00
3.	Długoterminowe aktywa finansowe	55 000,00	25 000,00
a)	w jednostkach powiazanych	0,00	0,00
-	udziały lub akcje	0,00	0,00
-	inne papiery wartościowe	0,00	0,00
-	udzielone pożyczki	0,00	0,00
-	inne długoterminowe aktywa finansowe	0,00	0,00
b)	w pozostałych jednostkach	55 000,00	25 000,00
-	udziały lub akcje	55 000,00	25 000,00
-	inne papiery wartościowe	0,00	0,00
-	udzielone pożyczki	0,00	0,00
-	inne długoterminowe aktywa finansowe	0,00	0,00
4.	Inne inwestycje długoterminowe	0,00	0,00
V. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe		0,00	0,00
1.	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0,00	0,00
2.	Inne rozliczenia międzyokresowe	0,00	0,00

Bilans zbiorczy za rok 2004

		PLN	
Bilans zbiorczy za rok 2004 <i>ciąg dalszy</i>			
Aktywa		stan na 31.12.2003	stan na 31.12.2004
B. Aktywa obrotowe		1 579 740,84	1 782 561,91
I. Zapasy		58 878,44	0,00
1. Materiały		0,00	0,00
2. Półprodukty i produkty w toku		0,00	0,00
3. Produkty gotowe		0,00	0,00
4. Towary		0,00	0,00
5. Zaliczki na dostawy		58 878,44	0,00
II. Należności krótkoterminowe		94 566,87	302 081,18
1. Należności od jednostek powiazanych		0,00	0,00
a) z tytułu dostaw i usług o okresie spłaty:		0,00	0,00
- do 12 miesięcy		0,00	0,00
- powyżej 12 miesięcy		0,00	0,00
b) inne		0,00	0,00
2. Należności od pozostałych jednostek		94 566,87	302 081,18
a) z tytułu dostaw i usług o okresie spłaty:		18 130,79	14 040,80
- do 12 miesięcy		18 130,79	14 040,80
- powyżej 12 miesięcy		0,00	0,00
b) z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych świadczeń		47 704,50	59 313,80
c) inne		28 731,58	228 726,58
d) dochodzone na drodze sądowej		0,00	0,00
III. Inwestycje krótkoterminowe		1 424 509,46	1 478 558,29
1. Krótkoterminowe aktywa finansowe		1 424 509,46	1 478 558,29
a) w jednostkach powiazanych		0,00	0,00
- udziały lub akcje		0,00	0,00
- inne papiery wartościowe		0,00	0,00
- udzielone pożyczki		0,00	0,00
- inne krótkoterminowe aktywa finansowe		0,00	0,00
b) w pozostałych jednostkach		0,00	0,00
- udziały lub akcje		0,00	0,00
- inne papiery wartościowe		0,00	0,00
- udzielone pożyczki		0,00	0,00
- inne krótkoterminowe aktywa finansowe		0,00	0,00
c) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne		1 424 509,46	1 478 558,29
- środki pieniężne w kasie i na rachunkach		1 424 509,46	1 478 558,29
- inne środki pieniężne		0,00	0,00
- inne aktywa pieniężne		0,00	0,00
2. Inne inwestycje krótkoterminowe		0,00	0,00
IV. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe		1 786,07	1 922,44
Suma aktywów		2 072 240,62	1 933 452,36

** W 2004 r. Fundacja zmieniła politykę prowadzenia rachunkowości polegającej na tym, że do przychodów roku obrotowego zalicza się wyłącznie przychody do wysokości kosztów poniesionych na realizację programów. Nadwyżka przychodów nad kosztami danego programu zaliczana jest do przychodów przyszłych okresów i rozliczana w roku obrotowym. Do przychodów roku obrotowego zalicza się również kwoty należne zagwarantowane umową do wysokości poniesionych kosztów w ramach programu. Skutki dokonanych zmian za poprzedni rok obrotowy wyniosły 1.427.551,65 PLN i zostały wykazane w pozycji wynik finansowy z lat ubiegłych. W związku z tymi zmianami wysokość kapitału własnego w 2003 i 2004 nie jest porównywalny.

Bilans zbiorczy za rok 2004

		PLN	
Bilans zbiorczy za rok 2004 <i>ciąg dalszy</i>			
Pasywa		stan na 31.12.2003	stan na 31.12.2004
A.	Kapitał (fundusz) własny **	1 957 243,52	321 456,35
I.	Kapitał (fundusz) podstawowy	1 202 906,46	1 202 906,46
II.	Należne wpłaty na kapitał podstawowy (wielkość ujemna)	0,00	0,00
III.	Udziały (akcje) własne (wielkość ujemna)	0,00	0,00
IV.	Kapitał (fundusz) zapasowy	21 047,22	21 047,22
V.	Kapitał z aktualizacji wyceny	0,00	0,00
VI.	Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe	0,00	0,00
VII.	Nadwyżka/niedobór finansowy z lat ubiegłych	0,00	-702 352,06
VIII.	Nadwyżka/niedobór netto	733 289,84	-200 145,27
IX.	Odpisy z nadwyżki finansowej netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)	0,00	0,00
B.	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	114 997,10	1 611 996,01
I.	Rezerwy na zobowiązania	0,00	3 000,00
1.	Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0,00	0,00
2.	Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	0,00	0,00
-	długoterminowa	0,00	0,00
-	krótkoterminowa	0,00	0,00
3.	Pozostałe rezerwy	0,00	3 000,00
-	długoterminowa	0,00	0,00
-	krótkoterminowa	0,00	3 000,00
II.	Zobowiązania długoterminowe	0,00	0,00
1.	Wobec jednostek powiazanych	0,00	0,00
2.	Wobec pozostałych jednostek	0,00	0,00
a)	kredyty i pożyczki	0,00	0,00
b)	z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0,00	0,00
c)	inne zobowiązania finansowe	0,00	0,00
d)	inne	0,00	0,00
III.	Zobowiązania krótkoterminowe	114 997,10	344 132,00
1.	Wobec jednostek powiazanych	0,00	0,00
a)	z tytułu dostaw i usług o okresie wymagalności	0,00	0,00
-	do 12 miesięcy	0,00	0,00
-	powyżej 12 miesięcy	0,00	0,00
b)	inne zobowiązania finansowe	0,00	0,00
2.	Wobec pozostałych jednostek	114 997,10	344 132,00
a)	kredyty i pożyczki	0,00	0,00
b)	z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0,00	0,00
c)	inne zobowiązania finansowe	0,00	0,00
d)	z tytułu dostaw i usług o okresie wymagalności	71 307,23	235 283,39
-	do 12 miesięcy	71 307,23	235 283,39
-	powyżej 12 miesięcy	0,00	0,00
e)	zaliczki otrzymane na dostawy	0,00	0,00
f)	zobowiązania wekslowe	0,00	0,00
g)	z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń	24 954,65	40 994,09
h)	z tytułu wynagrodzeń	0,00	0,00
i)	inne	18 735,22	68 082,58
3.	Fundusze specjalne	0,00	0,00
IV.	Rozliczenia międzyokresowe	0,00	1 264 864,01
1.	Ujemna wartość firmy	0,00	0,00
2.	Inne rozliczenia międzyokresowe	0,00	1 264 864,01
-	długoterminowe	0,00	0,00
-	krótkoterminowe	0,00	1 264 864,01
Suma pasywów		2 072,240,62	1 933 452,36

Zmiany w majątku trwałym w roku 2004

Zmiany w majątku trwałym w roku 2004

Nazwa grupy składników majątku trwałego	Wartość nabycia						Umorzenie - amortyzacja					Wartość netto majątku trwałego - stan na koniec roku	
	Majątek trwały - stan na początek roku obrotowego	Aktualizacja	Zwiększenia	Przejęcia	Rozchody	Zmniejszenia	Stan na koniec roku obrotowego	Amortyzacja - stan na początek roku obrotowego	Amortyzacja za rok	Inne zwiększenia	Zmniejszenia		Stan na koniec roku obrotowego
Grunty własne	24 496,00		24 496,00		0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	24 496,00	0,00
Budynki i budowle (Lokal)	364 215,40		364 215,40		0,00	23 218,77	0,00	3 186,89		26 405,66	0,00	340 996,63	0,00
Urządzenia techniczne i maszyny (zespoły komputerowe)	203 263,75		27 363,40		229 645,15	170 240,19	0,00	29 159,61		982,00	198 417,80	33 023,56	31 227,35
Pozostałe środki trwałe	172 043,44				172 043,44	145 198,43	0,00	8 413,50		153 611,93	26 845,01	18 431,51	
Inwestycje w obcych środkach trwałych	15 018,45				15 018,45	7 475,06	0,00	1 501,80		8 976,86	7 543,39	6 041,59	
Inwestycje	0,00				0,00		0,00			0,00	0,00	0,00	0,00
RAZEM	779 037,04	0,00	27 363,40	0,00	416 707,04	346 132,45	0,00	42 261,80	0,00	27 387,66	361 006,59	432 904,59	55 700,45
Wartości niematerialne i prawne - programy komputerowe	149 134,64		74 246,47		190 465,30	144 539,45	0,00	7 613,95		31 878,10	120 275,30	4 595,19	70 190,00
Zaliczki na poczet wartości niematerialnych i prawnych	0,00				0,00		0,00			0,00	0,00	0,00	0,00
Razem wartości niematerialne i prawne	149 134,64	0,00	74 246,47	0,00	190 465,30	144 539,45	0,00	7 613,95	0,00	31 878,10	120 275,30	4 595,19	70 190,00
Udziały i akcje	55 000,00				30 000,00	25 000,00	0,00			0,00	55 000,00	25 000,00	

Wyjasnienia do bilansu

I. Wyjaśnienia do bilansu:

1. Zestawienie zmian w majątku trwałym obrazuje załącznik nr 1 – zmiany w majątku trwałym w roku 2004.

Głównie środki finansowe przeznaczone w bieżącym roku na powiększenie majątku trwałego wydatkowane były na zakup i ulepszenie sprzętu komputerowego oraz na oprogramowanie tegoż sprzętu. Ponadto zakupiono prawa do dwóch portali internetowych (www.prawonet.pl oraz www.biomasa.org).

2. Zestawienie zmian w kapitałach (funduszach) Fundacji Partnerstwo dla Środowiska:

	PLN	
	Fundusz Statutowy Fundacji (Kapitał Podstawowy)	Fundusz założycielski (Kapitał zapasowy)
1. Stan na początek roku 2004	1 202 906,46	21 047,22
a) zwiększenie		
- agio		
- z nadwyżek finansowych(ustawowo)		
- z nadwyżek finansowych (ponad wymagane ustawowo)		
- dopłaty		
- inne		
b) zmniejszenia		
- pokrycie niedoboru finansowego		
- dywidendy		
- inne		
2. Stan kapitału (funduszu) na koniec roku 2004	1 202 906,46	21 047,22

3. Dane o odpisach aktualizujących wartość należności:

	PLN				
	Stan na początek roku	Zwiększenia	Wykorzystanie odpisów	Uznanie odpisów za zbędne	Stan na koniec roku obrotowego
Należności krótkoterminowe	84 268,05	20 966,93	0,00	610,00	104 624,98

Wyjaśnienia do rachunku zysku i strat

II. Wyjaśnienia do rachunku zysków i strat:

1. Struktura zrealizowanych przychodów

PLN

	% ogółu przychodów	Kwota
a. Przychody pochodzące od fundacji i firm polskich i zagranicznych	56,97 %	3 077 552,68
b. Przychody pochodzące ze środków pomocowych	31,99%	1 727 935,25
c. Przychody pochodzące z budżetu państwa i gminy	8,01 %	432 847,93
d. Przychody pochodzące od osób fizycznych	0,02 %	1 195,55
e. Przychody ze sprzedaży usług w działalności gospodarczej	0,79 %	42 543,71
f. Przychody finansowe	0,53 %	28 877,45
g. Pozostałe przychody operacyjne i zyski nadzwyczajne	1,69 %	91 171,58
Razem	100%	5 402 124,15

2. Rozliczenie głównych pozycji różniących podstawę opodatkowania podatkiem dochodowym od wyniku finansowego brutto

2.1

PLN

Specyfikacja dochodów wolnych od podatku na podstawie art.17 ust. 1 pkt 23 - Ustawa o Podatku dochodowym od Osób Prawnych	Nr umowy	Kwota
1. Dotacja programu Demokracja - średnie dotacje PHARE 2003	PL0101.11/001MPŚ10	280 786,46
2. Dotacja z programu Demokracja - małe dotacje PHARE 2003	PL0101.11/124/SGF/049	73 792,15
3. Dotacja Komisji Europejskiej programu LIFE-Environment 2004	LIFE04 ENV/PL/000673	857 760,00
4. Odsetki bankowe od dochodów, o których mowa w pkt. 3		612,90
5. Dotacja Komisji Europejskiej PHARE 2003 Multi-Country Programme „Enviromental and Enlargement”	22.020100/2004/374766/SUB/E1	75 848,00
6. Dotacja Globalnego Funduszu Środowiskowego (GEF) od Programu Rozwoju Narodów Zjednoczonych	POL/01/G35/A/1G/99	584 399,88
7. Odsetki bankowe od dochodów, o których mowa w pkt. 6 (GEF)		10 012,69
8. Dotacja Rządu Stanów Zjednoczonych (Małe granty Ambasady USA w Polsce)	SPL90004GR412	43 887,48
Razem przychody		1 927 099,56

2.2

PLN

Specyfikacja dochodów wolnych od podatku na podstawie art.17 ust.1 pkt 14 - Ustawa o Podatku dochodowym od Osób Prawnych	Nr umowy	Kwota
1. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	nr 1273/2001/Wn-50/EF-ee/D	136 084,57
2. Minister Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej	nr U - 15/e/04	152 520,00
3. Urząd Miasta Bielsko-Biała	GMO-FI-7269/377/03/04/BP	5 000,00
4. Inne Urzędy Gmin (Sucha Beskidzka, Skawina, Zawoja, Zembrzyce, Stryszów, Stryszawa, Lanckorona, Lipnica Wielka, Jabłonka, Kalwaria Zebrzydowska)		32 019,45
5. Narodowy Bank Polski		72 145,73
Razem		397 769,75

Wyjaśnienia do rachunku zysku i strat

2.3	PLN
Specyfikacja kwoty stanowiącej podstawę opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych	Kwota
1. Zapłacone odsetki budżetowe w kwocie	497,11
Razem	497,11

2.4	PLN
Wyłączenia z kosztów	Kwota
1. Ujemne różnice kursowe powstałe przy wycenie bilansowej środków dewizowych	88 883,90
2. Amortyzacja od zakupów sfinansowanych ze środków pomocowych	5.386,20
Razem	94 270,10

3. Struktura poniesionych kosztów według rodzajów:

3.1	PLN	
	2004	2003
1. Wartość przekazanych dotacji, zorganizowanych szkoleń	2 105 258,97	1 652 862,01
2. Zużycie materiałów i energii	56 144,20	76 529,83
3. Usługi obce	1 704 452,79	1 928 245,36
4. Wynagrodzenia	1 012 635,29	742 235,01
5. Świadczenia na rzecz pracowników	173 450,05	114 863,46
6. Amortyzacja	49 875,75	60 578,33
7. Podatki i opłaty	36 696,49	3 438,93
8. Pozostałe	167 399,28	79 175,90
Ogółem	5 305 912,82	4 657 928,83

Wyjaśnienia do rachunku zysku i strat

III. Dane o strukturze własności kapitału podstawowego

Kapitał podstawowy na początek okresu sprawozdawczego wynosi 1.202.906,46 zł i w ciągu roku obrotowego nie uległ zmianie.

IV. Dane o strukturze własności kapitału zapasowego

Kapitał zapasowy na początek okresu sprawozdawczego wynosi 21.047,22 zł i w ciągu roku obrotowego nie został powiększony.

V. Informacje zatrudnieniu

Na dzień 31.12.2004 r. Fundacja zatrudniała 22 pracowników.

VI. Informacje o znaczących zdarzeniach dotyczących lat ubiegłych ujętych w sprawozdaniu finansowym roku obrotowego.

Nie wystąpiły.

VII. Informacja o znaczących zdarzeniach, jakie nastąpiły po dniu bilansowym, a nieuwzględnionych w sprawozdaniu finansowym

Po sporządzeniu bilansu na dzień 31.12.2004r. nie nastąpiły żadne zdarzenia, które miałyby znaczący wpływ na bilans i rachunek wynik finansowy.

VIII. Zmiany sposobu sporządzania sprawozdania finansowego

Fundacja wprowadziła zmiany w polityce prowadzenia rachunkowości polegające na tym, że do przychodów roku obrotowego zalicza się wyłącznie przychody do wysokości kosztów poniesionych na realizację programów. Nadwyżka przychodów nad kosztami danego programu zaliczana jest do przychodów przyszłych okresów i rozliczana w roku obrotowym. Do przychodów roku obrotowego zalicza się również kwoty należne zagwarantowane umową do wysokości poniesionych kosztów w ramach programu.

Skutek dokonanych zmian w polityce prowadzenia rachunkowości był taki, że pomniejszono kapitał (fundusz własny) fundacji o kwotę 1 427 551,65 PLN. Na koniec roku obrotowego kapitału (fundusz własny) wynosił 321 456,35 PLN, w związku z tymi zmianami wysokość kapitału własnego w roku 2003 i 2004 nie jest porównywalna.

IX. Zobowiązania warunkowe, w tym również udzielone przez jednostkę gwarancje i poręczenia, także wekslowe

1/ Fundacja udzieliła zabezpieczenia kredytu spółce ISO-TECH w wysokości 60.000,00 PLN. Środki te są ulokowane na wyodrębnionym rachunku bankowym.

2/ Jako zabezpieczenie niewykonania lub nienależytego wykonania umowy dotacyjnej Fundacja podpisała deklaracje wekslową na rzecz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na łączną kwotę 219.418,75 PLN

X. Wykaz Spółek w których Fundacja posiada udziały

„ISO-TECH” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Fundacja posiada 100% udziałów. Data powstania Spółki 21.12.2000 r.

Opinia Biegłego Rewidenta

- I. Przeprowadziliśmy badanie sprawozdania finansowego Fundacji Partnerstwo dla Środowiska za 2004 rok, na które składało się:
- 1) wprowadzenie do sprawozdania finansowego
  - 2) bilans sporządzony na dzień 31.12.2004 roku, który po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę 1 933 452,36 zł,
  - 3) rachunek zysków i strat za rok obrotowy od 01.01.2004 roku do 31.12.2004 roku wykazujący niedobór w wysokości - 200 145,27 zł
  - 4) dodatkowe informacje i wyjaśnienia

Za sporządzenie sprawozdania finansowego jest odpowiedzialny zarząd Fundacji. Naszym zadaniem było zbadanie tego sprawozdania i wyrażenie opinii o jego rzetelności i prawidłowości.

Badanie to przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- 1) rozdziału 7 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 2002 nr 76, poz. 694)
- 2) norm wykonywania zawodu biegłego rewidenta, wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów

Badanie to planowaliśmy i przeprowadziliśmy w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, że sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnych zniekształceń i uzyskać podstawę wystarczającą do wydania miarodajnej opinii o tym sprawozdaniu.

W szczególności badanie obejmowało sprawdzenie w znacznej mierze metodą wrywkową - dowodów i zapisów księgowych potwierdzających kwoty i informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym oraz poprawności zastosowanych przez jednostkę zasad (polityki) rachunkowości i szacunków jak i ogólną ocenę przedstawionego sprawozdania.

Uważamy, że badanie dostarczyło wystarczającej podstawy do wyrażenia miarodajnej opinii.

Naszym zdaniem, zbadane sprawozdanie finansowe, obejmujące dane liczbowe i objaśnienia słowne:

- a) przedstawia rzetelnie i jasno wszystkie informacje istotne dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej badanej jednostki na 31.12.2004 roku, jak też jej wyniku finansowego za rok obrotowy od 01.01.2004 roku do 31.12.2004 roku,
- b) sporządzone zostało, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z określonymi w powołanej wyżej ustawie zasadami (polityką) rachunkowości, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych,
- c) jest zgodne z wpływającymi na treść sprawozdania finansowego przepisami prawa i postanowieniami statutu jednostki.

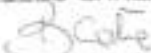
Sprawozdanie z działalności jednostki jest kompletne w rozumieniu art. 49 ust. 2 ustawy o rachunkowości, a zawarte w nim informacje, pochodzące ze zbadanego sprawozdania finansowego, są z nim zgodne.

Biegły rewident Beata Cała
nr ewid. 9615/7320

Kraków, 22.06.2005 r.

Kancelaria Biegłych Rewidentów
za podmiot uprawniony "Audył Plus"
do badania Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
30-732 Kraków, ul. Płk. Dąbka 8
NIE 945-19-62-045 REGON 356526309
tel. (012) 852 91 24

PREZES ZARZĄDU

Beata Cała

Lista dotcji 2004

Liczba przyznanych dotacji - 87

Wartość przyznanych dotacji - 730 575 PLN

Średnia wartość dotacji - 8 397 PLN

NAGRODY

PG-381120

STOWARZYSZENIE OŚWIATOWE WSI KWIATONOWICE
„Ośrodek Interwencji Ekologicznej”

Konkurs Projektów Społecznych 2003 – Nagroda Programu Czysty Biznes

Nagroda przyznana w uznaniu osiągnięć Ośrodka Interwencji Ekologicznej, utworzonego przez Stowarzyszenie Oświatowe Wsi Kwiatonowice, będącego centrum edukacji ekologicznej dla społeczności lokalnych w regionie Bieszczadów. Wokół Ośrodka zbudowano silne partnerstwo przedsiębiorstw, szkół i władz samorządowych.

6 000 PLN

PG-381122

FUNDACJA EKOLOGICZNA „ZIELONA AKCJA”, LEGNICA
„Rowerowy Szlak Odry”

Krajowa Nagroda Dziedzictwa

Krajowa Nagroda Dziedzictwa za najlepszy projekt z zakresu lokalnych inicjatyw na rzecz ochrony dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego w roku 2003.

3 600 PLN

PG-381123

FUNDACJA EKOLOGICZNA „ZIELONA AKCJA”, LEGNICA
„Rowerowy Szlak Odry”

Środkowoeuropejska Nagroda Dziedzictwa

Środkowoeuropejska Nagroda Dziedzictwa za najlepszy projekt z zakresu lokalnych inicjatyw na rzecz ochrony dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego w roku 2003.

15 733 PLN

PG-381124

CENTRUM EDUKACJI ŚRODOWISKOWEJ, KNURÓW
„Podnoszenie świadomości społecznej – segregacja odpadów komunalnych u źródła”

Konkurs Projektów Społecznych 2003 – Nagroda Programu Czysty Biznes

Nagroda przyznana w uznaniu osiągnięć.

6 000 PLN

ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY

PG-371064

POLSKI KLUB EKOLOGICZNY, ZARZĄD GŁÓWNY
Wydanie informatora dotyczącego programu restytucji niepylaka Apollo na terenie Pienin i Małych Pienin

Celem projektu jest przygotowanie i wydanie broszury na temat rezultatów projektu finansowanego przez Eko Fundusz, którego przedmiotem była restytucja niepylaka Apollo na terenie Pienin i Małych Pienin.

3 100 PLN

PG-381125

FUNDACJA WSPIERANIA INICJATYW EKOLOGICZNYCH, KRAKÓW

Budowanie koalicji na rzecz ochrony bocianów i ich siedlisk w Małopolsce z rozpowszechnieniem Krajowego Programu Ochrony Bociana Białego i Jego Siedlisk oraz programu edukacyjnego BOCIAN

Celem projektu jest zbudowanie koalicji organizacji pozarządowych, administracji rządowej i samorządowej, szkół, uczelni i przedsiębiorstw na rzecz ochrony bocianów i ich siedlisk w Małopolsce. Projekt jest elementem ogólnopolskiego programu edukacyjnego BOCIAN koordynowanego przez Stowarzyszenie ProNatura.

7 000 PLN

PG-381126

FUNDACJA WSPIERANIA INICJATYW EKOLOGICZNYCH, KRAKÓW

Ścieżka przyrodnicza Torfowisko Baligówka miejscem edukacji ekologicznej dotyczącej ochrony bocianów i ich siedlisk w Kotlinie Orawsko-Nowotarskiej

Celem projektu jest utworzenie ścieżki przyrodniczo – dydaktycznej prezentującej zagadnienia ochrony bocianów i ich siedlisk na torfowiskach Kotliny Orawsko-Nowotarskiej, która została zaliczona przez Ministra Ochrony Środowiska do miejsc chronionych Natura 2000.

7 000 PLN

PG-381127

FUNDACJA WSPIERANIA INICJATYW EKOLOGICZNYCH, KRAKÓW

Sowy – nocne pohukiwanie o pomoc

Celem projektu jest dokonanie spisu sów gnieźdzących się w Krakowie oraz przeprowadzenie programu edukacyjnego mającego podnieść świadomość mieszkańców miasta na temat sów i ich siedlisk.

7 000 PLN

Lista dotcji 2004

PG-1/2004

**TOWARZYSTWO NA RZECZ OCHRONY PRZYRODY,
KRAKÓW**

Nie siedź w domu, wyjdź i posadź drzewo

Celem projektu jest posadzenie drzew wzdłuż szlaków turystycznych (również Greenways) i tras wiodących do ciekawych turystycznie miejsc.

15 000 PLN

PG-2/2004

MIEJSKIE OŚRODEK KULTURY, PIONKI

Skansen Leśnej Kolei Wąskotorowej Puszczy Kozienskiej w Pionkach

Celem projektu jest rewitalizacja leśnej kolei wąskotorowej - powstanie 20 kilometrowej trasy.

15 000 PLN

PG-3/2004

DOLNOŚLĄSKA FUNDACJA EKOROZWOJU, WROCŁAW
Aktywni z polotem

Celem projektu jest wyszkolenie 12 przewodników birdwatchingu, stworzenie zintegrowanej oferty turystycznej dla miłośników ptaków.

15 000 PLN

PG-4/2004

TOWARZYSTWO NA RZECZ ZIEMI, OŚWIĘCIM
Dolina Karpia i Ślepowrona - edukacja ekologiczna z wykorzystaniem szkolnego schroniska w Grodzisku

Celem projektu jest utworzenie bazy informacyjnej i edukacyjnej na bazie szkolnego schroniska, wytyczenie 12 kilometrowej ścieżki przyrodniczej, wykonanie i zamontowanie tablic z informacjami o historii miejscowości.

14 800 PLN

PG-5/2004

PUBLICZNA SZKOŁA PODSTAWOWA, MIKLUSZOWICE
Góra Św. Jana - Skarb w Mikłuszowicach

Celem projektu jest oczyszczenie i zagospodarowanie Góry Św. Jana, uporządkowanie zieleni.

11 500 PLN

PG-6/2004

FUNDACJA „WIEŚ W XXI WIEK”, PAKOSZE
Poznać smak antonówki

Celem projektu jest założenie 10 sadów owocowych (początkowo 50-300 drzewek), przeszkolenie 11 sadowników w gospodarstwie ekologicznym, 50 osób w sadownictwie odmian rodzimych i pielęgnacji sadów metodami ekologicznymi, przygotowanie do przetwórstwa owoców.

15 000 PLN

PG-8/2004

**FUNDACJA WSPIERANIA INICJATYW EKOLOGICZNYCH,
KRAKÓW**

Ścieżka przyrodnicza Torfowiska Baligówka miejscem edukacji ekologicznej dotyczącej ochrony bocianów i ich siedlisk w Kotlinie Orawsko-Nowotarskiej

Celem projektu jest utworzenie ścieżki edukacyjnej przez torfowisko, jako narzędzia do edukacji przyrodniczej i sposób zaangażowania społeczności lokalnej w ochronę tego terenu.

15 000 PLN

PG-9/2004

STOWARZYSZENIE DLA POWIATU, ŚRODA ŚLĄSKA
Skarb Średzki na Szlaku Odry - trasy historyczno-przyrodnicze powiatu średzkiego

Celem projektu jest promocja i oznakowanie 4 tras historyczno - przyrodniczych, stworzenie szlaków rowerowych.

9 601 PLN

PG-11/2004

**REGIONALNA ORGANIZACJA TURYSTYCZNA
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO**

Ścieżki natury - zagospodarowanie i wprowadzenie nowych obiektów na istniejącej ścieżce edukacyjno-przyrodniczej wsi Wiącka

Celem projektu jest modernizacja pracowni ceramicznej, wybudowanie pieca chlebowego, budowa kuźni, ocembrowanie i obudowanie studni, zagospodarowanie rozlewiska rzeki oraz wytyczenie szlaku.

14 650 PLN

PG-17/2004

**STOWARZYSZENIE SYMPATYKÓW I PRZYJACIÓŁ
KWACZAŁY**

Dawniej cegielnia - dziś zielony staw

Celem projektu jest zagospodarowanie wyrobiska na zalew wodny spełniający funkcje rekreacyjne. Uporządkowanie otoczenia stawu, zarybienie.

13 840 PLN

PG-20/2004

POLSKI KLUB EKOLOGICZNY, ZARZĄD GŁÓWNY, KRAKÓW
Audyt prawny i finansowy

Celem projektu jest przeprowadzenie audytu prawnego i finansowego organizacji oraz przygotowanie planu naprawczego.

7 000 PLN

GRUPY PARTNERSKIE

PG-371061

BIESZCZADZKA FUNDACJA PARTNERSTWO DLA ŚRODOWISKA, LESKO

Kapitał założycielski - Bieszczadzka Fundacja Partnerstwo dla Środowiska

Celem projektu jest wsparcie instytucjonalne powstającej Bieszczadzkiej Fundacji Partnerstwo dla Środowiska poprzez przekazanie kapitału założycielskiego. Utworzona Fundacja będzie pełniła rolę sekretariatu Grupy Partnerskiej „Zielone Bieszczady”.

5 000 PLN

PG-371062

FUNDACJA NASZYJNIK PÓŁNOCY, DEBRZNO

Kapitał założycielski - Fundacja Naszyjnik Północy

Celem projektu jest wsparcie instytucjonalne powstającej Fundacji Naszyjnik Północy poprzez przekazanie kapitału założycielskiego. Utworzona Fundacja będzie pełniła rolę sekretariatu Grupy Partnerskiej „Naszyjnik Północy”.

5 000 PLN

PG-371063

GORLICKIE STOWARZYSZENIE WSPIERANIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, GORLICE

Podnoszenie zdolności pozyskiwania środków przez Grupę Partnerską Partnerstwo dla Ziemi Gorlickiej

Celem projektu jest wsparcie instytucjonalne Partnerstwa Ziemi Gorlickiej w zakresie pozyskiwania środków. Gorlickie Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości pełni rolę sekretariatu Grupy Partnerskiej.

7 000 PLN

PG-381093

STOWARZYSZENIE EKOLOGICZNO-KULTURALNE „LAS”, WYSOKA

Sekretariat GP „Łączy nas Babia Góra”

Celem projektu jest wsparcie instytucjonalne sekretariatu Grupy Partnerskiej „Łączy nas Babia Góra”.

7 000 PLN

PG-381094

FUNDACJA NASZYJNIK PÓŁNOCY, DEBRZNO

Funkcjonowanie sekretariatu GP Naszyjnik Północy

Celem projektu jest wsparcie instytucjonalne działalności sekretariatu Grupy Partnerskiej „Naszyjnik Północy”.

20 000 PLN

PG-381095

GORLICKIE STOWARZYSZENIE WSPIERANIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, GORLICE

Rozwój działalności sekretariatu GP „Partnerstwo dla Ziemi Gorlickiej”

Celem projektu jest wsparcie instytucjonalne działalności sekretariatu Grupy Partnerskiej „Partnerstwo dla Ziemi Gorlickiej”.

20 000 PLN

PG-381096

STOWARZYSZENIE EKOLOGICZNO-KULTURALNE „LAS”, WYSOKA

Sekretariat Grupy Partnerskiej „Łączy nas Babia Góra”

Celem projektu jest wsparcie instytucjonalne działalności sekretariatu Grupy Partnerskiej „Łączy nas Babia Góra”.

19 975 PLN

PG-381097

STOWARZYSZENIE EKOLOGICZNO-KULTURALNE NA „BURSZTYNOWYM SZLAKU”, LANCKORONA

Umocnienie aktywności grupy Partnerstwo dla Ziemi Wadowickiej

Celem projektu jest wsparcie instytucjonalne działalności sekretariatu Grupy Partnerskiej „Partnerstwo dla Ziemi Wadowickiej”.

20 000 PLN

PG-381098

BIESZCZADZKA FUNDACJA PARTNERSTWO DLA ŚRODOWISKA, LESKO

Sekretariat Grupy Partnerskiej „Zielone Bieszczady”

Celem projektu jest wsparcie instytucjonalne działalności sekretariatu Grupy Partnerskiej „Zielone Bieszczady”.

20 000 PLN

PG-381099

FUNDACJA EKOLOGICZNA „ZIELONA AKCJA”, LEGNICA

Rozwój sekretariatu Grupy Partnerskiej „Partnerstwo Doliny Środkowej Odry”

Celem projektu jest wsparcie instytucjonalne działalności sekretariatu Grupy Partnerskiej „Partnerstwo Doliny Środkowej Odry”.

19 917 PLN

PG-381100

ZWIĄZEK PRACODAWCÓW POWIATU KAMIENNOGÓRSKIEGO, KAMIENNA GÓRA

Sekretariat Grupy Partnerskiej „Partnerstwo dla Ziemi Kamiennogórskiej”

Celem projektu jest wsparcie instytucjonalne działalności sekretariatu Grupy Partnerskiej „Partnerstwo dla Ziemi Kamiennogórskiej”.

19 910 PLN

Lista dotcji 2004

PG-381101

MIEJSKIE CENTRUM KULTURY, OSTROWIEC
ŚWIĘTOKRZYSKI

Grupa Partnerska „Krzemienny Krąg” – sekretariat

Celem projektu jest wsparcie instytucjonalne działalności sekretariatu Grupy Partnerskiej „Krzemienny Krąg”.

18 765 PLN

PG-381103

STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ REGULIC I NIEPORAZU,
REGULICE

Partnerstwo na Jurze – organizacja sekretariatu

Celem projektu jest wsparcie organizacji sekretariatu Grupy Partnerskiej „Partnerstwo na Jurze”.

10 000 PLN

PG-381104

STOWARZYSZENIE BIURO INICJATYW SPOŁECZNYCH,
TYCHY

Rozwój partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju w Tychach

Celem projektu jest wsparcie organizacji grupy partnerskiej w Tychach.

9 970 PLN

PG-381106

FUNDACJA EKOLOGICZNA „ZIELONA AKCJA”, LEGNICA
Kapitał założycielski na rzecz Funduszu Partnerstwa Doliny Środkowej Odry

Celem projektu jest wsparcie instytucjonalne powstającego Funduszu Partnerstwa Doliny Środkowej Odry, który ma za zadanie wspieranie lokalnych inicjatyw obywatelskich na terenie działania Grupy Partnerskiej „Dolina Środkowej Odry”.

5 000 PLN

PG-381107

FUNDACJA EKOLOGICZNA „ZIELONA AKCJA”, LEGNICA
Realizacja zadania szkoleniowego pn. „Fundusze europejskie dostępne dla grup partnerskich”

Celem projektu jest przygotowanie i przeprowadzenie szkolenia dla wszystkich grup partnerskich z zakresu wykorzystywania środków z programów Unii Europejskiej: LEADER i EQUAL.

12 256 PLN

PG-381108

FUNDACJA „ŁĄCZY NAS BABIA GÓRA”, ZAWOJA
Kapitał założycielski Fundacji „Łączy nas Babia Góra”

Celem projektu jest wsparcie instytucjonalne powstającej Fundacji „Łączy nas Babia Góra” poprzez przekazanie kapitału założycielskiego. Utworzona Fundacja będzie pełniła rolę sekretariatu Grupy Partnerskiej „Łączy nas Babia Góra”.

5 000 PLN

PG-381116

GORLICKIE STOWARZYSZENIE WSPIERANIA
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, GORLICE

„Kreowanie wizerunku Grup Partnerskich – Public Relations” – szkolenie dla Grup Partnerskich

Celem projektu jest przygotowanie i przeprowadzenie szkolenia w zakresie technik PR we współpracy z Firmą Cracovian International Consultants. Szkolenie przeznaczone dla wszystkich Grup Partnerskich.

10 290 PLN

PG-381118

STOWARZYSZENIE EKOLOGICZNO-KULTURALNE NA
„BURSZTYNOWYM SZLAKU”, LANCKORONA

Dośkonolenie techniki zawierania umów i negocjowania dla przedstawicieli Grup Partnerskich

Celem projektu jest przygotowanie i przeprowadzenie szkolenia w zakresie technik przygotowywania i negocjowania umów związanych z rozwojem oraz utrzymywaniem się Grup Partnerskich. Szkolenie przeznaczone dla wszystkich Grup Partnerskich.

11 420 PLN

PG-381119

FUNDACJA „PARTNERSTWO DLA ZIEMI BOCHEŃSKIEJ”,
BOCHNIA

Kapitał założycielski – Fundacja „Partnerstwo dla Ziemi Bocheńskiej”

Celem projektu jest wsparcie instytucjonalne powstającej Fundacji „Partnerstwo dla Ziemi Bocheńskiej” poprzez przekazanie kapitału założycielskiego. Utworzona Fundacja będzie pełniła rolę sekretariatu Grupy Partnerskiej „Partnerstwo dla Ziemi Bocheńskiej”.

5 000 PLN

PG-381121

BIESZCZADZKA FUNDACJA PARTNERSTWO DLA
ŚRODOWISKA, LESKO

Staż szkoleniowy

Przedmiotem projektu jest staż w Fundacji Partnerstwo dla Środowiska w Krakowie – zdobycie doświadczenia w zakresie wymagań stawianym organizacjom działającym nie dla zysku oraz przekładania zasad partnerstwa na działania praktyczne.

375 PLN

PG-391128

ZIELONKOWSKIE FORUM SAMORZĄDOWE, ZIELONKA
Szkolenie dla przedstawicieli Grup Partnerskich z zakresu ewaluacji projektów połączone ze Zjazdem Koordynatorów

Celem projektu jest przeprowadzenie warsztatów z zakresu ewaluacji projektów dla przedstawicieli wszystkich Grup Partnerskich oraz zorganizowanie spotkania Koordynatorów.

15 780 PLN

CZYSTY BIZNES

PG-371059

GÓRNOŚLĄSKA AGENCJA PRZEKSZTAŁCEN
PRZEDSIĘBIORSTW S.A., KATOWICE

Prowadzenie Klubu Czystego Biznesu

Celem projektu jest zorganizowanie Klubu Czystego Biznesu na Śląsku (Katowice i Tychy).

4 700 PLN

SZKOŁY DLA EKOROZWOJU

PG-371060

FUNDACJA EKOLOGICZNA „ZIELONA AKCJA”, LEGNICA
Koordinacja programu „Szkoły dla Ekorozwoju na Dolnym Śląsku – Zadbajmy o wspólną przestrzeń”

Celem projektu jest koordynacja wdrożenia programu „Szkoły dla Ekorozwoju na Dolnym Śląsku – Zadbajmy o wspólną przestrzeń” oraz bieżące wspomaganie lokalnych inicjatyw szkolnych.

23 208 PLN

PG-381065

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 3, CHOJNÓW
Zielone miejsca dla mieszkańców Chojnowa

Celem projektu jest zaprojektowanie i zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół szkół oraz udostępnienie ich otocznym mieszkańcom.

4 940 PLN

PG-381066

PUBLICZNA SZKOŁA PODSTAWOWA NR 15, WAŁBRZYCH
I ty możesz zostać ekologicznym gospodarzem

Celem projektu jest zaangażowanie osób mieszkających w okolicy szkół w opracowanie planu dostępu do miejsc publicznych wokół szkół.

6 000 PLN

PG-381067

ZESPÓŁ SZKOLNO-PRZEDSZKOLNY NR 2, WAŁBRZYCH
Nasz Eko-Świat = świeże powietrze, ruch i na skalniaku kwiat

Celem projektu jest zagospodarowanie przestrzeni wokół szkoły na potrzeby wypoczynku i sportu – we współpracy z osobami mieszkającymi w okolicy szkoły, uczniami i ich rodzicami.

6 000 PLN

PG-381068

SZKOŁA PODSTAWOWA, CHOCIMYŚL
Rowerem przez las i pola wokół małego jeziora

Celem projektu jest przygotowanie ścieżki rowerowej biegnącej w lesie w pobliżu szkoły. Ścieżka ma być miejscem do wypoczynku i uprawiania sportu. W realizacji projektu udział brali uczniowie i ich rodzice oraz mieszkańcy miejscowości.

3 900 PLN

PG-381069

SZKOŁA PODSTAWOWA, WĄGRODNO

Jak odpakować świat

Celem projektu jest włączenie społeczności lokalnej, uczniów i ich rodziców w opracowanie planu postępowania z odpadami oraz oczyszczenie miejsc publicznych.

4 150 PLN

PG-381070

PUBLICZNA SZKOŁA PODSTAWOWA, SZAROCIN

Selekcja odpadów – czysto i z korzyścią

Celem projektu jest włączenie społeczności lokalnej, uczniów i ich rodziców w opracowanie i wdrożenie planu segregacji śmieci w szkole oraz utrzymanie w czystości miejsc publicznych.

3 780 PLN

PG-381071

GIMNAZJUM NR 5, LEGNICA

Gimnazjaliści z Piątki segregują na piątkę

Celem projektu jest zorganizowanie przez gimnazjalistów systemu segregacji śmieci, który pomoże utrzymać otoczenie szkoły w czystości.

3 340 PLN

PG-381072

GIMNAZJUM W NIELUBI

Zielony Zakątek

Celem projektu jest zmobilizowanie społeczności szkolnej do odbudowania i utrzymania w porządku zielonych terenów rekreacyjnych.

3 760 PLN

PG-381073

SPECJALNY OŚRODEK SZKOLNO-WYCHOWAWCZY W SZKLARACH GÓRNYCH

Pieszko-rowerowa ścieżka dydaktyczna „Spacerkiem w Zielone”

Celem projektu jest zmobilizowanie społeczności szkolnej do odbudowania i utrzymania w porządku zielonych terenów rekreacyjnych.

3 500 PLN

PG-381074

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 7, GŁOGÓW

Poznajmy drzewa na naszym osiedlu

Celem projektu jest podniesienie świadomości społeczności lokalnej na temat drzew rosnących wokół szkoły poprzez zaplanowanie i wykonanie ścieżki przyrodniczej.

2 590 PLN

Lista dotcji 2004

PG-381075

PUBLICZNA SZKOŁA PODSTAWOWA NR 5, BOGUSZÓW
GORCE

Ogród szkolny – przyrodniczym obserwatorium

Celem projektu jest stworzenie ogrodu szkolnego – obserwatorium przyrodniczego i miejsca edukacji ekologicznej dla społeczności lokalnej.

4 870 PLN

PG-381076

STOWARZYSZENIE NA RZECZ ROZWOJU CHEŁMSKA
ŚLĄSKIEGO „TKACZE ŚLĄSCY”

Zielony park informacji, zabawy i edukacji

Celem projektu jest odnowienie terenu zielonego w Chełmsku Śląskim oraz dostosowanie go do potrzeb edukacyjnych i rekreacyjnych.

6 000 PLN

PG-381077

ZESPÓŁ SZKOLNO-PRZEDSZKOLNY NR 1, PRZEMKÓW
Zieloni na start

Celem programu jest rozpoznanie i oczyszczenie terenów publicznych, które mogą zostać wykorzystane przez szkoły dla celów edukacyjnych i rekreacyjnych.

2 000 PLN

PG-381078

STOWARZYSZENIE DLA POWIATU, KAMIENNA GÓRA
Na ratunek Świętemu

Celem projektu jest renowacja i udostępnienie pomnika – nowego atrakcyjnego miejsca dla społeczności lokalnej.

1 640 PLN

PG-381079

ZESPÓŁ SZKÓŁ NR 2 IM. H. KOŁŁĄTAJA, WAŁBRZYCH
Wałbrzyskie Centrum Edukacji Ekologicznej

Celem projektu jest utworzenie centrum edukacji ekologicznej służącemu szkołom lokalnym oraz udostępnienie większego obszaru publicznego na potrzeby rekreacyjne.

6 000 PLN

PG-381081

STOWARZYSZENIE SPOŁECZNO-KULTURALNE „GRANICA”,
LUBAWKA

Dziecięce marzenia

Celem projektu jest zaprojektowanie we współpracy z uczniami, ich rodzicami i społecznością lokalną miejsc do rekreacji i nauki.

2 500 PLN

PG-381082

GMINNE GIMNAZJUM, SERBY

Eko-Trend, czyli czas na odpady

Celem projektu jest opracowanie szkolnego systemu segregacji i zbiórki odpadów, który również będzie służył społeczności lokalnej.

2 500 PLN

PG-381083

STOWARZYSZENIE „NASZA SZKOŁA”, PIOTROWICE

Rowerem przez historię, czyli Piotrowickie ścieżki rowerowe

Celem projektu jest zaplanowanie i wykonanie ścieżki rowerowej jako narzędzia poznania historii Piotrowic.

2 500 PLN

PG-381084

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. J. BOSKO, KARCZYCE

Górę śmieci segregują dorośli i dzieci

Celem projektu jest zaplanowanie i przeprowadzenie praktycznych działań zachęcających uczniów, ich rodziców oraz społeczność lokalną do aktywnej segregacji śmieci oraz utrzymywania w czystości miejsc publicznych.

2 500 PLN

PG-381085

PUBLICZNE GIMNAZJUM NR 1, WAŁBRZYCH

*Szkolne boisko sportowo – rekreacyjne – centrum turystyki
Zielony Kącik*

Celem projektu jest odnowienie i oczyszczenie terenu rekreacyjnego, który będzie wykorzystywany przez uczniów, mieszkańców oraz turystów.

2 400 PLN

PG-381086

PUBLICZNE GIMNAZJUM NR 6 IM. J. KORCZAKA,
WAŁBRZYCH

Oszczędzając energię chronisz środowisko naturalne

Celem projektu jest wdrożenie systemu oszczędzania energii w szkole przez nauczycieli i uczniów oraz replikacja systemu w domach uczniów.

2 500 PLN

PG-381087

PUBLICZNA SZKOŁA PODSTAWOWA NR 28, WAŁBRZYCH

Terem wokół szkoły przyjazny dzieciom

Celem projektu jest odnowienie terenu wokół szkoły z położeniem szczególnego nacisku na bezpieczeństwo dzieci. W realizację projektu włąчени będą rodzice, dzieci oraz społeczność lokalna.

2 500 PLN

PG-381088

INTEGRACYJNE PRZEDSZKOLE SAMORZĄDOWE NR 17
IM J. BRZECHWY, WAŁBRZYCH

Odpoczywajmy wśród zieleni

Celem projektu jest oczyszczenie terenów zielonych wokół szkoły i udostępnienie ich do celów rekreacyjnych lokalnej społeczności.

1 015 PLN

PG-381089

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 2, LUBAWKA

Kolorowe śmieci

Celem projektu jest podniesienie świadomości dzieci, rodziców w zakresie sposobów redukcji odpadów i zaśmiecania terenów wokół szkoły.

2 500 PLN

PG-381090

ZESPÓŁ SZKÓŁ BUDOWLANYCH IM. WOJSKA
POLSKIEGO, LEGNICA

Relaks w zieleni

Celem projektu jest oczyszczenie terenu wokół szkoły i przystosowanie go do wykorzystania jako miejsca rekreacji dla potrzeb szkoły oraz mieszkańców.

2 500 PLN

PG-381091

FUNDACJA ROZWOJU MIASTA I GMINY LUBAWKA
„BRAMA LUBAWSKA”

Jedziemy na Bukówkę

Celem projektu jest włączenie społeczności szkolnej w oczyszczenie i utrzymywanie czystości terenu rekreacyjnego Bukówka.

1 900 PLN

PG-381115

PRZEDSZKOLE PUBLICZNE NR 2, LUBAWKA

Zaczarowany ogród

Celem projektu jest wykonanie ogrodu rekreacyjnego na terenie szkolnym i udostępnienie go mieszkańcom oraz rodzinom uczniów.

2 000 PLN

ZIELONE SZLAKI - GREENWAYS

PG-371057

„RZECZ PIĘKNA” FUNDACJA ROZWOJU WYDZIAŁU
FORM PRZEMYSŁOWYCH AKADEMII SZTUK PIĘKNYCH,
KRAKÓW

*Wizualizacja i system informacji wewnętrznej i zewnętrznej
na Szlaku Bursztynowym i Amber Trail Greenways*

Celem projektu jest opracowanie zintegrowanego systemu oznakowania i identyfikacji szlaku Amber Trail Greenway oraz umożliwienie studentom Akademii Sztuk Pięknych włączenia się do procesu projektowego.

7 000 PLN

PG-381092

GORLICKIE STOWARZYSZENIE WSPIERANIA
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, GORLICE

Wielokulturowość na gorlickich ścieżkach

Celem projektu jest zinventaryzowanie wielokulturowego dziedzictwa regionu gorlickiego dla potrzeb projektowych szlaków Greenways na tym terenie.

4 000 PLN

PG-381109

STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ REGULIC I NIEPORAZU,
REGULICE

*Otwarcie międzynarodowego szlaku rowerowego Kraków
- Morawy - Wiedeń Greenway*

Uroczystość otwarcia szlaku Kraków - Morawy - Wiedeń Greenway na Jurze wraz z promocją inicjatywy budowy szlaków Greenway w Małopolsce.

4 000 PLN

PG-381111

STOWARZYSZENIE EKOLOGICZNO-KULTURALNE NA
„BURSZTYNOWYM SZLAKU”, LANCKORONA

*Ekomuzeum Lanckorona na Szlaku Bursztynowym
- markowym produktem Małopolski*

Celem projektu jest przekształcenie Ekomuzeum w Lanckoronie w produkt turystyczny, który stanie się częścią krajowej i międzynarodowej oferty dziedzictwa Małopolskiego Urzędu Marszałkowskiego.

4 650 PLN

PG-381117

STOWARZYSZENIE EKOLOGICZNO-KULTURALNE NA
„BURSZTYNOWYM SZLAKU”, LANCKORONA

Prowadzenie sklepiku produktów lokalnych w Krakowie

Celem projektu jest utworzenie i prowadzenie sklepu produktów lokalnych wytwarzanych na obszarze przez który biegnie Szlak Bursztynowy. Sklep mieści się przy Hotelu Polskim w Krakowie i jest prowadzony przez wolontariuszy z Lanckorony.

7 000 PLN

PG-21/2005

BIESZCZADZKA FUNDACJA PARTNERSTWO DLA
ŚRODOWISKA, LESKO

*Konferencja „Wpływ walorów krajobrazowych
i zagospodarowania przestrzennego na rozwój społeczny
i gospodarczy regionu turystycznego Bieszczadów – etap I”*

Celem projektu jest zgromadzenie informacji o walorach krajobrazu i dziedzictwa regionu Bieszczadów oraz wykorzystanie ich jako podstawy do włączenia społeczności lokalnej w opracowanie oferty turystycznej.

7 000 PLN

Lista dotcji 2004

PG-22/2005

BIESZCZADZKA FUNDACJA PARTNERSTWO DLA ŚRODOWISKA, LESKO

Konferencja „Wpływ walorów krajobrazowych i zagospodarowania przestrzennego na rozwój społeczny i gospodarczy regionu turystycznego Bieszczadów – etap II”

Celem projektu jest zgromadzenie informacji o walorach krajobrazu i dziedzictwa regionu Bieszczadów oraz wykorzystanie ich jako podstawy do włączenia społeczności lokalnej w opracowanie oferty turystycznej.

7 000 PLN

EKOMUZEUM / PRODUKT LOKALNY

PG-371058

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ ORAWY IM. FERDYNANDA MACHAYA, KRAKÓW

Ekomuzeum w regionie babiogórskim

Celem projektu jest zbudowanie społecznego poparcia i zainteresowania Ekomuzeum Babiogórskim.

6 950 PLN

PG-381110

MUZEUM NADWIŚLAŃSKIE, KAZIMIERZ DOLNY

Warsztaty archeologii doświadczalnej:

Wczesnośredniowieczna ceramika naczyńowa – produkt, sprzęt, zabytek

Celem projektu jest wykorzystanie warsztatów archeologicznych jako narzędzia angażowania społeczności lokalnej i turystów w działalność ekomuzeum dla promowania dziedzictwa archeologicznego.

3 000 PLN

PG-381114

GMINNY OŚRODEK KULTURY, BALIGRÓD

Ekomuzeum w Baligrodzie – w ogniu paleniska bieszczadzkiej kuźni – kontynuacja

Celem projektu jest odbudowanie starej kuźni, która będzie jednym z ważniejszych obiektów lokalnego ekomuzeum.

6 000 PLN

PG-7/2004

STOWARZYSZENIE NA RZECZ ROZWOJU ZIEMI OPATOWSKIEJ, OPATÓW

Ekomuzeum Opatów-Iwaniska

Celem projektu jest utworzenie ekomuzeum obejmującego obiekty dziedzictwa kulturowego i pomniki przyrody na terenie gmin: Opatów i Iwaniska. Przeprowadzenie warsztatów dla nauczycieli, uczniów i samorządowców nt. znaczenia ekomuzeów. Stworzenie wypożyczalni rowerów.

15 000 PLN

PG-10/2004

POLSKI KLUB EKOLOGICZNY, KOŁO W BOCHNI, BOCHNIA

Ekomuzeum Ziemi Bocheńskiej - oznakowanie obiektów

Celem projektu jest oznakowanie obiektów ekomuzeum, przygotowanie i druk folderu i mapy ekomuzeum, zorganizowanie rajdu rowerowego promującego ekomuzeum.

14 000 PLN

PG-12/2004

URZĄD GMINY, ŻEGOCINA

Ekomuzeum Ziemi Bocheńskiej - Kamieniołom w Żegocinie

Celem projektu jest udostępnienie kamieniołomu dla turystów, inwentaryzacja roślinności.

11 400 PLN

PG-13/2004

MIEJSKI DOM KULTURY, BOCHNIA

Ekomuzeum Ziemi Bocheńskiej - Pasieka u Kiejdów

Celem projektu jest przystosowanie pasieki do prowadzenia lekcji z dziećmi oraz zajęć doskonalących i kursów pszczelarskich.

10 000 PLN

PG-14/2004

POLSKI KLUB EKOLOGICZNY, KOŁO W BOCHNI, BOCHNIA

Ekomuzeum rolnicze w Sobolowie

Celem projektu jest odrestaurowanie i wyeksponowanie starego sprzętu rolniczego i przedmiotów gospodarstwa domowego, uruchomienie warsztatu kołodziejskiego. Postawienie wiaty dla ekspozycji.

11 400 PLN

PG-15/2004

STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ ZIEMI ŻEGOCIŃSKIEJ, ŻEGOCINA

Ekomuzeum Ziemi Bocheńskiej - Galeria Wiejska w Żegocinie

Celem projektu jest przystosowanie piwnic Domu Kultury do eksponowania zgromadzonych zbiorów – dawnych urządzeń rolniczych i sprzętu gospodarstwa domowego.

10 000 PLN

PG-16/2004

STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ REGULIC I NIEPORAZU, REGULICE

Ekomuzeum rzemiosła garncarskiego w gminie Alwernia

Celem projektu jest utworzenie ekomuzeum rzemiosła garncarskiego – warsztat garncarski, koło i piec garncarski.

15 000 PLN